

Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Інститут економіки та менеджменту
Кафедра фінансів і кредиту

ЗБІРНИК

ЗАВДАНЬ ДО ДЕРЖАВНОГО ЕКЗАМЕНУ

З ФІНАНСІВ ДЛЯ СТУДЕНТІВ

СПЕЦІАЛЬНОСТІ “ФІНАНСИ І КРЕДИТ”

ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РІВНІВ

“СПЕЦІАЛІСТ” ТА “МАГІСТР”

(денної і заочної форми навчання)

7.03050801

8.03050801

ЛУЦЬК – 2013

УДК 378.146.9(07)
ББК 74.58я7
Л.54 СМ

Збірник завдань до державного екзамену з фінансів для студентів спеціальності “Фінанси і кредит” освітньо-кваліфікаційних рівнів “спеціаліст” та “магістр” денної і заочної форми навчання / Грудзевич І. Т., Стащук О. В., Левицький В. В., Рудик Н. І., Грудзевич Ю. І., Місюк Т. П., Маслічук С. А. – Луцьк, СНУ, 2013. – ст. 100

Подано приклади теоретичних запитань, тестових завдань та задач для студентів денної та заочної форми навчання спеціальності “Фінанси і кредит” освітньо-кваліфікаційних рівнів “спеціаліст”, “магістр” необхідних для підготовки та успішного складання державного екзамену з фінансів.

Укладачі:

Грудзевич І.Т., к.е.н., доцент
завідувач кафедри фінансів і кредиту
Стащук О.В., к.е.н., доцент
кафедри фінансів і кредиту
Левицький В.В., к.е.н., доцент
кафедри фінансів і кредиту
Рудик Н.І., к.е.н., доцент
кафедри фінансів і кредиту
Грудзевич Ю.І., асистент
кафедри фінансів і кредиту
Місюк Т.П., асистент
кафедри фінансів і кредиту
Маслічук С.А., асистент
кафедри фінансів і кредиту

Рецензент:

Кулинич М.Б., к.е.н., доцент
кафедри обліку і аудиту

Відповідальний за випуск:

Левицький В.В., к.е.н., доцент
кафедри фінансів і кредиту

Рекомендовано до друку вченою радою інституту економіки та менеджменту Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, протокол № 8 від 03.04.2013р.

Розглянуто на засіданні кафедри фінансів і кредиту, протокол № 8 від 03.04.2013р.

©Грудзевич І.Т., Стащук О.В., Левицький В.В., Рудик Н.І., Грудзевич Ю.І., Місюк Т.П., Маслічук С.А.

©Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2013

Зміст

Вступ.....	4
1.Перелік теоретичних запитань до державного екзамену з фінансів для студентів спеціальності “Фінанси і кредит” (освітньо-кваліфікаційний рівень “спеціаліст”).....	5
2.Перелік теоретичних запитань до державного екзамену з фінансів для студентів спеціальності “Фінанси і кредит” (освітньо-кваліфікаційний рівень “магістр”).....	8
3. Приклади тестових завдань до державного екзамену з фінансів для студентів спеціальності “Фінанси і кредит” (освітньо-кваліфікаційний рівень “спеціаліст”, “магістр”).....	11
3.1.Приклади тестових завдань із дисципліни “Фінанси”.....	11
3.2.Приклади тестових завдань із дисципліни “Гроші і кредит”.....	25
3.3.Приклади тестових завдань із дисципліни “Фінансова діяльність суб’єктів підприємництва”.....	33
3.4.Приклади тестових завдань із дисципліни “Міжнародна економіка”.....	39
3.5.Приклади тестових завдань із дисципліни “Банківські операції”.....	47
3.6.Приклади тестових завдань із дисципліни “Національний банк України та грошово-кредитна політика”.....	57
3.7.Приклади тестових завдань із дисципліни “Фінансовий менеджмент”... 	65
4.Приклади задач до державного екзамену з фінансів для студентів спеціальності “Фінанси і кредит” (освітньо-кваліфікаційний рівень “спеціаліст”, “магістр”).....	75
5. Приклади розв’язування задач до державного екзамену з фінансів для студентів спеціальності “Фінанси і кредит” (освітньо-кваліфікаційний рівень “спеціаліст”, “магістр”).....	84
6.Рекомендована література для підготовки до державного екзамену з фінансів для студентів спеціальності “Фінанси і кредит” (освітньо-кваліфікаційний рівень “спеціаліст”, “магістр”).....	97

Вступ

Державний екзамент з фінансів для студентів спеціальності “Фінанси і кредит” денної та заочної форми навчання – одна з найпереконливіших форм оцінки знань, що складається з теоретичних питань, тестових завдань та задач. Дана форма контролю знань є оптимальним завершенням циклу підготовки та останнім етапом на основі якого студенти підтверджують здобуті у процесі навчання знання та здійснюється присвоєння освітньо-кваліфікаційних рівнів “спеціаліста” та “магістра”. Державний іспит з фінансів у вигляді комплексу теоретичних питань, тестових завдань та задач має наступні переваги:

- повністю охоплює усю інформацію отриману студентом у процесі навчання;
- оцінюється теоретичний та практичний рівень знань студента;
- велика кількість запитань та чіткість-конкретність відповідей;
- об’єктивність оцінюваних знань;
- виявлення повноти та правильності відповіді;
- наявність тестових завдань що є документом, за допомогою якого студент може апелювати щодо правильності виставленої оцінки;
- є психологічно-коректною процедурою контролю знань студентів.

Метою складання державного іспиту з фінансів є перевірка та удосконалення знань студентів та присудження, згідно його результатів, освітньо-кваліфікаційних рівнів “спеціаліст” та “магістр”.

Збірник завдань до державного іспиту з фінансів побудований таким чином, що за допомогою нього студенти ознайомлюючись з поданою у них інформацією одночасно збагачуються знаннями та удосконалюють не лише теоретичні, а й практичні навички.

Для уникнення технічних помилок при підготовці та під час складання державного іспиту колектив авторів збірника радить:

- прочитати уважно запитання білета;
- виявити передусім про що хочуть запитати у даному питанні, тестовому завданні, задачі;
- ретельно ознайомитись з усіма варіантами відповідей на запитання (тестові завдання);
- відшукати зв’язок між запитаннями та варіантами відповідей;
- обрати правильну відповідь та логічно її обґрунтувати (тестові завдання, задача);
- переконатись, що обрані відповіді дійсно правильні.

1. Перелік теоретичних запитань до державного екзамену з фінансів для студентів спеціальності “Фінанси і кредит”
(освітньо-кваліфікаційний рівень “спеціаліст”)

1. Сутність фінансів та їх необхідність у суспільстві.
2. Функції, принципи і роль фінансів.
3. Взаємозв'язок і відмінності фінансів та інших економічних категорій.
4. Типи фінансових систем та їх характеристика.
5. Структурна побудова фінансової системи.
6. Принципи побудови, характерні риси та завдання фінансових систем.
7. Управління фінансовою системою.
8. Нормативно-правова база функціонування фінансової системи
9. Фінансова політика та її складові частини.
10. Шляхи реалізації та етапи формування фінансової політики держави.
11. Цілі та завдання фінансової політики держави.
12. Фінансовий механізм реалізації фінансової політики.
13. Фінансовий контроль. Принципи його організації та методи проведення.
14. Аудит, його принципи та порядок проведення.
15. Економічна суть фінансових ресурсів.
16. Склад та структура фінансових ресурсів.
17. Баланс фінансових ресурсів держави.
18. Джерела формування та напрями використання фінансових ресурсів підприємств.
19. Особливості формування фінансових ресурсів домогосподарств.
20. Фінансові резерви.
21. Роль, місце та функції фінансового ринку.
22. Структура фінансового ринку.
23. Характеристика суб'єктів фінансового ринку.
24. Основні об'єкти фінансового ринку та їх характеристика.
25. Ринок цінних паперів і його регулювання.
26. Зміст, завдання, принципи та функції фінансового планування.
27. Методи фінансового планування.
28. Система фінансових планів. Етапи фінансового планування.
29. Теоретичні основи фінансового менеджменту.
30. Фінансовий менеджмент суб'єктів господарювання.
31. Менеджмент державних фінансів (бюджетний менеджмент).
32. Функції фінансового менеджменту.
33. Фінанси підприємницьких структур, їх суть та сфери застосування.
34. Організаційно правові форми здійснення організаційно-господарської діяльності.
35. Організація та джерела фінансування діяльності підприємницьких структур.
36. Роль та структура капіталу підприємства.

37. Фінансові результати діяльності підприємства.
38. Державні фінанси в фінансовій системі країни.
39. Бюджет, бюджетна система та бюджетний устрій.
40. Склад доходів бюджету та їх класифікація.
41. Особливості оподаткування нерухомості в країнах Європейського Союзу.
42. Особливості використання ПДВ в країнах Європейського Союзу.
43. Особливості оподаткування доходів підприємств в країнах Європейського Союзу.
44. Видатки бюджету та їх класифікація.
45. Бюджетний дефіцит та методи його усунення.
46. Державний кредит та державний борг.
47. Державні цільові фонди та їх класифікація.
48. Пенсійний фонд України.
49. Фінансові проблеми пенсійної реформи в Україні.
50. Державний фонд загальнообов'язкового соціального страхування на випадок безробіття.
51. Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.
52. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, які спричинили втрату працездатності.
53. Місцеві фінанси і система місцевих бюджетів.
54. Доходи місцевих бюджетів.
55. Структура видатків місцевих бюджетів.
56. Бюджетне регулювання.
57. Фінанси комунальних підприємств.
58. Економічна необхідність, суть та значення страхування.
59. Функції та принципи страхування.
60. Класифікація страхування за видами та формами.
61. Ринок страхових послуг та його структура.
62. Економічна суть, характерні ознаки та призначення податків.
63. Елементи системи оподаткування.
64. Функції податків та принципи оподаткування.
65. Класифікація та основні види податків.
66. Склад та структура податкової системи держави.
67. Суть та структура міжнародних фінансів.
68. Міжнародний фінансовий ринок.
69. Фінанси міжнародних організацій та інститутів.
70. Міжнародні фінансові операції.
71. Суть грошей та концепції їх походження.
72. Форми грошей та їх еволюція.
73. Функції грошей.
74. Поняття та економічна основа грошового обороту.
75. Структура грошового обороту.

76. Маса грошей в обороті. Грошові агрегати та грошова база.
77. Швидкість обігу грошей в обороті та закон грошового обігу.
78. Зміна маси грошей в обороті та грошово-кредитний мультиплікатор.
79. Інституційна модель грошового ринку.
80. Структура грошового ринку.
81. Формування попиту та пропозиції на гроші.
82. Поняття та елементи грошової системи.
83. Види грошових систем та їх еволюція.
84. Грошові реформи та методи їх проведення.
85. Поняття та сутність інфляції.
86. Показники вимірювання інфляції.
87. Форми та види інфляції.
88. Валюта та валютна система.
89. Поняття конвертованості валюти.
90. Валютний курс, його види та порядок встановлення.
91. Валютний ринок та його структура
92. Функції та операції валютного ринку.
93. Суть та структура кредиту. Кредитні відносини.
94. Основні принципи кредитування.
95. Основні функції кредиту.
96. Класифікація форм та видів кредиту.
97. Характеристика основних видів кредиту.
98. Комерційний кредит.
99. Банківський кредит та його характеристика.
100. Державний та міжнародний кредит.
101. Інші види кредитування та їх особливості.
102. Економічні межі кредиту.
103. Позичковий процент.
104. Фінансове посередництво та його види.
105. Банки та їх функції.
106. Принципи побудови та функціонування банківської системи.
107. Небанківські фінансово-кредитні установи.
108. Банківська діяльність: основні функції та правове регулювання.
109. Основні напрями діяльності центрального банку.
110. Банківське регулювання та нагляд за діяльністю банківської системи;
111. Грошово-кредитна політика НБУ.
112. Комерційні банки та їх класифікація.
113. Класифікація операцій комерційних банків
114. Активні та пасивні операції комерційних банків.
115. Послуги комерційних банків.
116. Міжнародний валютний фонд і його діяльність в Україні.
117. Світовий банк та його структура.

2. Перелік теоретичних запитань до державного екзамену з фінансів
для студентів спеціальності “Фінанси і кредит”
(освітньо-кваліфікаційний рівень “магістр”)

1. Суть та структура кредиту. Кредитні відносини
2. Стадії руху кредиту.
3. Основні принципи кредитування.
4. Основні функції кредиту.
5. Банківська система: принципи побудови, цілі, механізм функціонування.
6. Основні функції Національного банку України як центрального банку країни.
7. Види комерційних банків, їх операції та функції.
8. Порядок формування депозитних ресурсів банку.
9. Процент за кредит. Чинники, що впливають на розмір процентної ставки за кредити.
10. Фінансова стійкість комерційного банку. Формування резервів для покриття можливих втрат від активних операцій.
11. Функції, принципи і роль фінансів.
12. Взаємозв'язок і відмінності фінансів та інших економічних категорій.
13. Типи фінансових систем та їх характеристика.
14. Структурна побудова фінансової системи.
15. Принципи побудови, характерні риси та завдання фінансових систем.
16. Управління фінансовою системою.
17. Нормативно-правова база функціонування фінансової системи
18. Фінансова політика та її складові частини.
19. Шляхи реалізації та етапи формування фінансової політики держави.
20. Цілі та завдання фінансової політики держави.
21. Фінансовий механізм реалізації фінансової політики.
22. Фінансовий контроль. Принципи його організації та методи проведення.
23. Аудит, його принципи та порядок проведення.
24. Економічна суть фінансових ресурсів.
25. Склад та структура фінансових ресурсів.
26. Баланс фінансових ресурсів держави.
27. Джерела формування та напрями використання фінансових ресурсів підприємств.
28. Особливості формування фінансових ресурсів домогосподарств.
29. Фінансові резерви.
30. Роль, місце та функції фінансового ринку.
31. Структура фінансового ринку.
32. Характеристика суб'єктів фінансового ринку.
33. Основні об'єкти фінансового ринку та їх характеристика.
34. Ринок цінних паперів і його регулювання.

35. Зміст, завдання, принципи та функції фінансового планування.
36. Методи фінансового планування.
37. Система фінансових планів. Етапи фінансового планування.
38. Теоретичні основи та функції фінансового менеджменту.
39. Фінансовий менеджмент суб'єктів господарювання.
40. Менеджмент державних фінансів (бюджетний менеджмент).
41. Функції фінансового менеджменту.
42. Фінанси підприємницьких структур, їх суть та сфери застосування.
43. Організаційно правові форми здійснення організаційно-господарської діяльності.
44. Грошові фонди та фінансові ресурси підприємства.
45. Формування прибутку підприємства. Порядок розподілу і використання прибутку.
46. Сутність, склад і структура оборотних активів.
47. Аналіз показників рентабельності підприємства.
48. Аналіз ліквідності і платоспроможності підприємства.
49. Показники стану та ефективності використання основних засобів.
50. Знос і амортизація основних засобів.
51. Методи оцінки фінансового стану підприємства та його інформаційне забезпечення.
52. Аналіз фінансової стійкості підприємства.
53. Аналіз динаміки і структури активів балансу.
54. Аналіз структури пасивів балансу.
55. Аналіз звіту про фінансові результати підприємства.
56. Аналіз показників ділової активності підприємства.
57. Аналіз звіту про рух грошових коштів підприємства.
58. Управління грошовими потоками на підприємстві.
59. Суть, форми та механізм санації підприємства.
60. Банкрутство підприємств: суть, види. Порядок оголошення підприємства банкрутом.
61. Сутність і класифікація інвестицій.
62. Суть і види фінансових інвестицій.
63. Фінансова оцінка ефективності інвестування у цінні папери.
64. Власний капітал підприємства, його функції та структура.
65. Характеристика та структура позичкового капіталу підприємства.
66. Порядок формування статутного капіталу акціонерних товариств.
67. Порядок та методи збільшення і зменшення статутного капіталу акціонерного товариства.
68. Державні фінанси в фінансовій системі країни.
69. Бюджет, бюджетна система та бюджетний устрій.
70. Склад доходів бюджету та їх класифікація.
71. Видатки бюджету та їх класифікація.
72. Бюджетний дефіцит та методи його усунення.

73. Державний кредит та державний борг.
74. Державні цільові фонди та їх класифікація.
75. Пенсійний фонд України.
76. Фінансові проблеми пенсійної реформи в Україні.
77. Державний фонд загальнообов'язкового соціального страхування на випадок безробіття.
78. Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.
79. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, які спричинили втрату працездатності.
80. Місцеві фінанси і система місцевих бюджетів.
81. Доходи місцевих бюджетів.
82. Структура видатків місцевих бюджетів.
83. Бюджетне регулювання.
84. Фінанси комунальних підприємств.
85. Економічна необхідність, суть та значення страхування.
86. Функції та принципи страхування.
87. Класифікація страхування за видами та формами. Ринок страхових послуг та його структура.
88. Економічна суть, характерні ознаки та призначення податків.
89. Елементи системи оподаткування.
90. Функції податків та принципи оподаткування.
91. Класифікація та основні види податків.
92. Склад та структура податкової системи держави.
93. Суть та структура міжнародних фінансів.
94. Міжнародний фінансовий ринок.
95. Фінанси міжнародних організацій та інститутів.
96. Міжнародні фінансові операції.
97. Суть грошей та концепції їх походження.
98. Форми грошей та їх еволюція.
99. Поняття та економічна основа грошового обороту.
100. Структура грошового обороту.
101. Маса грошей в обороті. Грошові агрегати та грошова база.
102. Швидкість обігу грошей в обороті та закон грошового обігу.
103. Зміна маси грошей в обороті та грошово-кредитний мультиплікатор.
104. Структура грошового ринку.
105. Формування попиту та пропозиції на гроші.
106. Поняття та елементи грошових систем.
107. Види грошових систем та їх еволюція.
108. Грошові реформи та методи їх проведення.
109. Поняття та сутність інфляції.
110. Показники вимірювання інфляції.
111. Форми та види інфляції.
112. Валюта та валютна система.

113. Поняття конвертованості валюти.
114. Валютний курс, його види та порядок встановлення.
115. Валютний ринок та його структура
116. Функції та операції валютного ринку.
117. Особливості оподаткування нерухомості в країнах Європейського Союзу.
118. Особливості використання ПДВ в країнах Європейського Союзу.
119. Особливості оподаткування доходів підприємств в країнах Європейського Союзу.

**3. Приклади тестових завдань до державного екзамену з фінансів
для студентів спеціальності “Фінанси і кредит”
(освітньо-кваліфікаційний рівень “спеціаліст”, “магістр”)**

3.1. Приклади тестових завдань із дисципліни “Фінанси”

1. Вкажіть, що належить до сфер фінансового планування:

- 1) зведене фінансове планування в масштабах держави;
- 2) зведене фінансове планування в масштабах регіону;
- 3) зведене фінансове планування в господарюючих об'єднаннях;
- 4) індивідуальне фінансове планування в господарюючому суб'єкті;
- 5) всі відповіді правильні.

2. Вкажіть, які види планування розрізняють за критеріями охоплення:

- 1) централізоване і децентралізоване;
- 2) поточне і перспективне;
- 3) державне та приватне;
- 4) в натуральних та вартісних показниках;
- 5) правильної відповіді немає.

3. Вкажіть, де у процесі фінансового планування формується та використовується децентралізована частина фінансових ресурсів:

- 1) на рівні господарюючих суб'єктів;
- 2) на рівні галузей і регіонів;
- 3) на рівні держави;
- 4) у державному бюджеті;
- 5) немає правильної відповіді.

4. Вкажіть, який з перерахованих принципів належить до принципів фінансового планування:

- 1) принцип комплексного підходу до основних параметрів економічного та соціального розвитку;
- 2) принцип оптимального використання фінансових ресурсів;
- 3) принцип раціонального визначення джерел одержання фінансових ресурсів;
- 4) принцип єдності у використанні фінансових показників;
- 5) усі відповіді правильні;

5. Вкажіть, суб'єктами фінансового планування виступають:

- 1) фінансові ресурси;
- 2) окремі підприємства;
- 3) фінансові резерви;
- 4) кредитні ресурси комерційних банків;
- 5) немає правильної відповіді.

6. Вкажіть, який з перерахованих методів не можна віднести до методів фінансового планування:

- 1) балансовий;
- 2) метод проб і помилок;
- 3) метод коефіцієнтів;
- 4) економіко-математичний;
- 5) нормативний.

7. Вкажіть, що передбачає балансовий метод у фінансовому плануванні:

- 1) відповідність видатків джерелам їх покриття ;
- 2) ув'язку усіх розділів фінансового плану, фінансових і виробничих показників;
- 3) розробленні математичної моделі фінансової діяльності;
- 4) розрахунок фінансових показників на основі прогресивних норм і нормативів формування й використання фінансових ресурсів;
- 5) усі відповіді правильні.

8. Вкажіть, які з фінансових планів не складаються на рівні держави:

- 1) платіжний календар та бізнес-план;
- 2) баланс фінансових ресурсів і витрат держави;
- 3) зведений бюджет;
- 4) платіжний баланс;
- 5) баланс грошових доходів і витрат населення.

9. Вкажіть, чим поточне фінансове планування відрізняється від перспективного:

- 1) термінами охоплення об'єкта планування;
- 2) складом суб'єктів планування;
- 3) набором показників;
- 4) методами планування;
- 5) правильною відповіді немає.

10. Визначте, які з названих планів охоплюються поточним фінансовим плануванням:

- 1) прогноз обсягів реалізації;
- 2) баланс доходів і видатків;
- 3) план формування та використання фінансових ресурсів;
- 4) план надходження та використання грошових коштів.
- 5) усі відповіді правильні.

11. Вкажіть, які види планів складають установи невиробничої сфери та бюджетні організації:

- 1) поточні та перспективні плани розвитку;
- 2) кошториси доходів і видатків;
- 3) оперативні плани витрачання бюджетних коштів;
- 4) бізнес-плани грошових надходжень;
- 5) плани поступлення податків та неподаткових платежів.

12. Вкажіть, якого виду з перерахованих кошторисів не існує:

- 1) індивідуальні і загальні;
- 2) зведені;
- 3) кошториси централізованих заходів;
- 4) оперативні і стратегічні;
- 5) кошториси бюджетних установ.

13. Вкажіть з яких частин складається кошторис:

- 1) доходів і податків;
- 2) доходів та видатків;
- 3) податків і неподаткових надходжень;
- 4) доходів, податків, витрат та видатків;
- 5) правильною відповіді немає.

14.Зазначте, що з перерахованого не включає розділ видатків кошторису бюджетної установи:

- 1)зарплата працівникам бюджетних установ;
- 2)нарахування на заробітну плату;
- 3)придбання предметів постачання та матеріалів;
- 4)кредити іншим бюджетним установам;
- 5)оплата послуг по утриманню установи.

15.Вкажіть, які функції властиві фінансам:

- 1)контрольна;
- 2)стимулююча;
- 3)фондоутворююча;
- 4)бюджетна;
- 5)накопичувальна.

16.Вкажіть, які сфери охоплюють фінансові відносини:

- 1)тільки виробничу сферу;
- 2)сферу розподілу;
- 3)сферу розподілу і споживання;
- 4)бюджетну сферу;
- 5)виробничу та невиробничу сферу.

17.Вкажіть, що не належить до об'єктів фінансових відносин:

- 1)держава, підприємства, домогосподарства;
- 2)ВВП і національний дохід;
- 3)фінансові інструменти та фінансові важелі;
- 4)виручка, чистий дохід та прибуток;
- 5)доходи та видатки бюджету.

18.Вкажіть, що не входить до складу державних фінансів:

- 1)державний бюджет;
- 2)корпоративні фінанси;
- 3)державний кредит;
- 4)позабюджетні спеціальні фонди соціального страхування;
- 5)фінанси підприємств державної власності.

19.Вкажіть, яка ланка є провідною ланкою загальнодержавних фінансів є:

- 1)державний бюджет;
- 2)державний кредит;

- 3) позабюджетні фонди;
- 4) фінанси підприємств державної власності;
- 5) місцеві бюджети.

20. Визначте, якого типу фінансової системи не існує:

- 1) змішана фінансова система;
- 2) ринкова фінансова система;
- 3) адміністративна фінансова система;
- 4) функціональна фінансова система;
- 5) усі відповіді правильні.

21. Вкажіть, які з перерахованих фондів належать до державних цільових:

- 1) державний пенсійний фонд;
- 2) державний фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності;
- 3) державний фонд соціального страхування на випадок безробіття;
- 4) державний фонд соціального страхування від нещасних випадків.
- 5) усі відповіді правильні.

22. Вкажіть, що означає принцип самостійності побудови фінансової системи:

- 1) всі ланки фінансової системи поєднані між собою;
- 2) всі ланки фінансової системи самостійно формують свої доходи;
- 3) кожна ланка фінансової системи країни має свої джерела формування доходів та напрями їх використання;
- 4) всі ланки фінансової системи не залежать від держави;
- 5) всі ланки фінансової системи повністю незалежні між собою.

23. Вкажіть, через який механізм здійснюється державою управління фінансами в ринковій економіці:

- 1) прийняття фінансового законодавства;
- 2) затвердження державного бюджету і звіту про його виконання;
- 3) затвердження або ліквідації окремих видів податків та інших фінансових параметрів;
- 4) централізацію фінансових ресурсів в державному фінансовому апараті;
- 5) усі відповіді правильні.

24. Вкажіть, фінансова політика держави включає:

- 1) розробку загальної концепції фінансової політики;
- 2) визначення її основних напрямів, цілей, головних завдань;
- 3) створення відповідного фінансового механізму;
- 4) управління фінансовою діяльністю держави та інших суб'єктів економіки.
- 5) усі відповіді правильні.

25. Вкажіть, як розрізняють фінансову політику держави залежно від рівня економічної системи:

- 1) фінансову політику на мікро- та макrorівні;
- 2) фінансову політику на рівні регіону міста, територіальної громади;
- 3) фінансову політику щодо державного та місцевого бюджету;
- 4) фінансову політику галузей та окремих господарюючих суб'єктів;
- 5) усі відповіді правильні.

26. Вкажіть, як розрізняють фінансову політику держави залежно від характеру заходів і часу, на який вони розраховані, виділяють:

- 1) монетарну та фіскально-бюджетну політику;
- 2) експансійну та рестрикційну політику;
- 3) фінансову стратегію і фінансову тактику;
- 4) політику прямого втручання і політику мінімальних обмежень;
- 5) усі відповіді не правильні.

27. Визначте, що передбачає фінансова стратегія:

- 1) вирішення завдань окремого етапу розвитку країни;
- 2) основні напрями використання фінансів на тривалу перспективу;
- 3) вирішення завдань фінансової кризи в країні;
- 4) використання фінансів в масштабі країни на певному етапі;
- 5) використання фінансів підприємств на тривалу перспективу.

28. Вкажіть, якою може бути грошово-кредитна політика держави:

- 1) експансійна та рестрикційна;
- 2) боргова та ощадна;
- 3) кредитна та позичкова;
- 4) митна та преференційна;
- 5) стимулююча та стримуюча.

29.Зазначте, які заходи не стосуються фіскально-бюджетної політики держави:

- 1)встановлення валютного курсу;
- 2)встановлення податкових ставок;
- 3)визначення норм відрахування у спеціальні державні фонди;
- 4)надання бюджетних трансфертів;
- 5)встановлення норм ввізного і вивізного мита.

30.Вкажіть, що передбачає митна політика держави:

- 1)заходи держави щодо регулювання обсягів експорту та імпорту;
- 2)наповнення державного бюджету;
- 3)встановлення валютного курсу;
- 4)утворення вільних економічних зон;
- 5)безеквівалентні фінансові вилучення.

31. Вкажіть, що є наслідком експансійної політики:

- 1)неконтрольоване, довільне зростання пропозиції грошей;
- 2)контрольоване зростання грошей в обороті;
- 3)підтримання інфляції на низькому рівні;
- 4)збільшення товарної маси в обороті;
- 5)збільшення банківського відсотка.

33.Вкажіть, що є наслідком політики дефляції:

- 1)зменшення банківського відсотка;
- 2)стрімке подорожчання грошей на грошовому ринку;
- 3)піднесення економічної активності через падіння цін;
- 4)повільне скорочення пропозиції грошей;
- 5)усі відповіді правильні.

34.Вкажіть, що передбачає проведення державою політики рефляції:

- 1)обмеження цін і доходів з метою гальмування високої інфляції;
- 2)раціонування споживання за встановленими державою нормами;
- 3)гальмування економічної активності, глибокий спад виробництва;
- 4)повільне і незначне скорочення пропозиції грошей;
- 5)усі відповіді правильні.

35. Вкажіть, яких типів фінансової політики держави не існує:

- 1) жорстка регламентація;
- 2) помірною регламентація;
- 3) грошово-кредитна експансія;
- 4) політика мінімальних обмежень.
- 5) усі відповіді правильні.

36. Вкажіть, правильне визначення фінансового механізму:

- 1) набір методів встановлення фінансових відносин між суб'єктами господарювання;
- 2) прийоми і методи розподілу ВВП та національного доходу;
- 3) набір фінансових інструментів впливу на економіку;
- 4) сукупність фінансових форм та методів, важелів та інструментів, за допомогою яких забезпечується вплив держави на створення, розподіл і перерозподіл ВВП;
- 5) усі відповіді правильні.

37. Вкажіть, фінансовий механізм на макроекономічному рівні може бути:

- 1) консервативним і ліберальним;
- 2) централізованим і децентралізованим;
- 3) директивним і регулюючим;
- 4) абсолютним і відносним;
- 5) натуральним і вартісним.

38. Вкажіть, які з перерахованих елементів входять до складу фінансового механізму:

- 1) фінансові методи і фінансові важелі;
- 2) правове забезпечення;
- 3) нормативне забезпечення;
- 4) інформаційне забезпечення;
- 5) усі відповіді правильні.

39. Вкажіть, основною метою дивідендної політики підприємства є:

- 1) мінімізація розміру виплачуваних дивідендів;
- 2) максимізація ринкової вартості підприємства;
- 3) підвищення рівня доходності акцій;
- 4) пошук шляхів уникнення виплат дивідендів акціонерам.
- 5) правильні відповіді 1 та 3.

40. Вкажіть, у яких формах не здійснюється фінансове забезпечення:

- 1) самофінансування;
- 2) кредитування;
- 3) зовнішнє фінансування;
- 4) фінансове регулювання;
- 5) усі відповіді правильні.

41. Зазначте, які з перерахованих цілей переслідують фінансовий контроль:

- 1) дотриманням фінансово-господарського законодавства в процесі формування та використання фондів грошових коштів;
- 2) оцінка економічної ефективності фінансово-господарських операцій та доцільність зроблених витрат;
- 3) пошук резервів зростання фінансових ресурсів держави та на виробництво;
- 4) правильне відображення в господарських операціях затрат та виявлення непродуктивних витрат;
- 5) усі відповіді правильні.

42. Вкажіть, які з принципів не належать до принципів фінансового контролю:

- 1) незалежність та гласність;
- 2) превентивність і дієвість;
- 3) регулярність і об'єктивність;
- 4) принцип єдності і субсидіарності;
- 5) усі відповіді правильні.

43. Вкажіть, які з перерахованих основних завдань не належать до аудиторського контролю:

- 1) встановлення достовірності бухгалтерської і фінансової звітності;
- 2) встановлення відповідності зроблених фінансових та господарських операцій нормативним актам;
- 3) розробку, затвердження і виконання бюджетів всіх рівнів, а також позабюджетних фондів;
- 4) перевірку платіжно-розрахункової документації;
- 5) перевірку податкових декларацій та інших фінансових зобов'язань і вимог економічних суб'єктів, що перевіряються.

44. Вкажіть, як поділяються фінансові ресурси в залежності від рівня, на якому проходить їх формування та використання:

- 1) власні і залучені;
- 2) централізовані і децентралізовані;
- 3) державні і приватні;
- 4) акціонерні і пайові;
- 5) основні і оборотні.

45. Вкажіть, що включають фінансові ресурси держави:

- 1) фінансові ресурси органів державного управління;
- 2) фінансові ресурси всіх видів і форм підприємницьких структур;
- 3) фінансові ресурси населення;
- 4) фінансові ресурси міжнародних фінансових організацій;
- 5) усі відповіді правильні.

46. Вкажіть, які з перерахованих фінансових ресурсів не перебувають у розпорядженні держави:

- 1) ресурси бюджетної системи;
- 2) ресурси централізованих фондів;
- 3) ресурси господарюючих суб'єктів;
- 4) ресурси національного банку;
- 5) ресурси державних кредитних установ.

47. Визначте, що являють собою фінансові ресурси за формою утворення:

- 1) накопичення завдяки господарській діяльності, що відображають первинний розподіл новоствореної вартості;
- 2) державні дотації та державні субсидії.
- 3) банківський, бюджетний та комерційний кредит.
- 4) ресурси вторинного розподілу новоствореної вартості.
- 5) ресурси перерозподілу новоствореної вартості.

48. Визначте, що з перерахованого належить до фінансових ресурсів:

- 1) амортизаційні відрахування;
- 2) податки;
- 3) зовнішні та внутрішні позики;
- 4) ресурсні платежі в бюджет;
- 5) усі відповіді правильні.

49.Визначте, які з перерахованих належать до чинників формування і росту відрахувань на соціальні цілі:

- 1)розмір амортизаційного фонду підприємства;
- 2)вартість основних фондів;
- 3)розмір фонду оплати праці;
- 4)розмір резервного фонду;
- 5)правильної відповіді немає.

50.Вкажіть, що впливає на розмір ресурсних платежів:

- 1)ставки оподаткування;
- 2)розмір природних ресурсів;
- 3)ціни на природні ресурси;
- 4)усі відповіді правильні;
- 5)правильної відповіді немає.

51.Вкажіть, що є метою розробки балансу фінансових ресурсів держави:

- 1)визначення розмірів фінансових ресурсів, що створюються в державі і можуть бути використані на прогнозований період;
- 2)встановлення збалансованості доходів і витрат;
- 3)обґрунтованість використання створених фінансових ресурсів за напрямками;
- 4)перевірка економічного обґрунтування розрахунків державного бюджету;
- 5)усі відповіді правильні.

52.Вкажіть, які ресурси належать до позикових фінансових ресурсів:

- 1)банківський кредит;
- 2)міжнародний кредит;
- 3)бюджетний кредит;
- 4)комерційний кредит;
- 5)усі відповіді правильні.

53.Вкажіть, що не включають фінансові ресурси домогосподарств:

- 1)вартість реалізованої продукції підсобного господарства;
- 2)пільги та субсидії держави;
- 3)відрахування на соціальні цілі;
- 4)амортизаційні відрахування;
- 5)суму залучених позик.

54.Визначте, яка з фінансових ознак не стосується фінансових резервів:

- 1)фінансові резерви є одним з елементів фінансових ресурсів;
- 2)фінансові резерви створюються у фондовій формі;
- 3)фінансові резерви – це грошові кошти, на деякий час вилучені з обороту;
- 4)фінансові резерви – це грошові кошти, що вирішальним чином впливають на розмір прибутку підприємства;
- 5)фінансові резерви виступають необхідною умовою стабільного і збалансованого розвитку.

55.Вкажіть, якими методами не може відбуватися формування фінансових резервів:

- 1)бюджетним;
- 2)галузевим;
- 3)госпрозрахунковим;
- 4)балансовим;
- 5)страховим.

56.Вкажіть, хто розпоряджається Резервним фондом у складі Державного бюджету:

- 1)Верховна Рада України;
- 2)Президент України;
- 3)Кабінет Міністрів України;
- 4)державне казначейство;
- 5)усі відповіді правильні.

57.Вкажіть, яке з понять включає в себе фінансовий ринок:

- 1)сфера реалізації фінансових відносин у суспільстві;
- 2)механізм акумулювання та розподілу заощаджень та тимчасово вільних фінансових ресурсів;
- 3)механізм трансформації тимчасово вільних коштів у позичковий капітал;
- 4)сфера діяльності інвесторів, емітентів та фінансових посередників;
- 5)усі приведені висловлювання стосуються фінансового ринку.

58.Вкажіть, які функції не відносять до функцій фінансового ринку:

- 1)забезпечення високого рівня доходності капіталу;
- 2)формування ринкових цін на окремі фінансові інструменти і послуги;
- 3)контроль за дотриманням фінансового законодавства;
- 4)мобілізація тимчасово вільних фінансових ресурсів;

5)перерозподіл фінансових ресурсів.

59.Вкажіть, як поділяють фінансовий ринок за умовами передачі вільних фінансових ресурсів у користування:

- 1)ринок позикового капіталу та ринок акціонерного капіталу;
- 2)ринок грошей та ринок капіталів;
- 3)ринок акцій та облігацій;
- 4)обліковий та міжбанківський ринок;
- 5)ринок використання та перерозподілу капіталу.

60.Вкажіть, як поділяють фінансовий ринок за терміном обігу фінансових активів:

- 1)ринок акцій та облігацій;
- 2)ринок грошей та ринок капіталів;
- 3)обліковий, міжбанківський та валютний ринок;
- 4)ринок ф'ючерсів і опціонів;
- 5)фондовий та валютний ринок.

61.Вкажіть, за якою ознакою фінансовий ринок поділяється на первинний і вторинний:

- 1)за терміном обігу фінансових активів;
- 2)залежно від того, чи нові фінансові активи пропонуються для продажу, чи емітовані раніше;
- 3)за умовами передачі вільних фінансових ресурсів;
- 4)за терміном обігу фінансових активів;
- 5)за національною приналежністю.

62.Вкажіть, який з перелічених ринків не включає ринок грошей:

- 1)обліковий ринок;
- 2)міжбанківський ринок;
- 3)ринок фінансових інструментів;
- 4)валютний ринок;
- 5)немає правильної відповіді.

63.Вкажіть, які з перерахованих виступають суб'єктами фінансового ринку:

- 1)інвестори;
- 2)державні органи;

- 3)емітенти;
- 4)фінансові посередники;
- 5)усі відповіді правильні.

64.Вкажіть, до чого зводиться роль емітентів на фінансовому ринку:

- 1)передачі в користування вільних фінансових ресурсів;
- 2)залученні вільних фінансових ресурсів через випуск та продаж інвесторам фінансових активів;
- 3)посередництва між продавцями та покупцями вільних фінансових ресурсів;
- 4)фінансових дій на користь держави;
- 5)усі відповіді правильні.

65.Вкажіть, які з перерахованих установ не належать до депозитних інститутів фінансового ринку:

- 1)комерційні банки;
- 2)ощадні банки;
- 3)ощадні та кредитні асоціації;
- 4)кредитні спілки;
- 5)інвестиційні фонди.

66.Вкажіть, що передбачає борговий цінний папір:

- 1)участь власника в управлінні компанією;
- 2)зобов'язання емітента сплатити відсотки і погасити основну суму заборгованості;
- 3)дає власнику право на частину активів емітента;
- 4)дає власнику право на одержання частини прибутку у вигляді дивіденду;
- 5)участь у розподілі майна в разі ліквідації акціонерного товариства.

67.Вкажіть, що передбачає для власника інвестиційний цінний папір:

- 1)дає власнику право на частину активів емітента;
- 2)виступає посвідченням про частку власності в капіталі фірми;
- 3)підтверджує членство в акціонерному товаристві та право на участь в управлінні ним;
- 4)дає власнику право на одержання частини прибутку у вигляді дивіденду.
- 5)усі відповіді правильні.

68. Вкажіть у яких з перерахованих випадках не здійснюється емісія акцій:

- 1) під час створення акціонерного товариства з метою формування акціонерного капіталу;
- 2) коли вже діюча компанія перетворюється на акціонерне товариство;
- 3) під час ліквідації акціонерного товариства;
- 4) при додатковій мобілізації капіталу для збільшення наявного статутного капіталу;
- 5) правильної відповіді немає.

3.2. Приклади тестових завдань із дисципліни “Гроші та кредит”

69. Вкажіть, у якій функції гроші обслуговують процес ціноутворення:

- 1) міри вартості;
- 2) засобу накопичення;
- 3) засобу обігу;
- 4) світових грошей;
- 5) засобу платежу.

70. Вкажіть, які з наведених характеристик стосуються грошей як особливого товару:

- 1) опосередковують рух товарів між виробниками і споживачами;
- 2) виконують роль виразника вартості виразу суспільних відносин між людьми;
- 3) переносять та виражають вартість товару у просторі і часі;
- 4) виражають співвідношення вартості товарів у мінових пропорціях;
- 5) усі відповіді правильні.

71. Зазначте, яке з визначень відноситься до повноцінних грошей:

- 1) виготовлені з золота;
- 2) виготовлені із золота, срібла та міді;
- 3) мають вартість, що відповідає вартості товару з якого вони виготовлені;
- 4) виготовлені з особливого паперу і гарантуються державою як засіб платежу;
- 5) вільно обмінюються на гроші ін. держав без обмежень.

72. Вкажіть, яке твердження правильне:

- 1) ліквідність грошей в агрегаті М3 найвища;
- 2) ліквідність грошей в агрегаті М1 найнижча;
- 3) ліквідність грошей в агрегаті М3 вища, ніж в агрегаті М2;
- 4) ліквідність грошей в агрегаті М3 нища, ніж в агрегаті М2;
- 5) ліквідність грошей до грошових агрегатів немає відношення.

73.Зазначте, що з перерахованого включає в себе грошова база:

- 1)запаси всієї готівки, яка перебуває в обороті поза банківською системою;
- 2)запаси всієї готівки, яка перебуває в касах банків;
- 3)суму резервів комерційних банків на їх кореспондентських рахунках у центральному банку;
- 4)усі перераховані елементи;
- 5)немає правильної відповіді.

74.Залежно від виду зобов'язання фінансові інструменти поділяються на:

- 1)інституційні та біржові;
- 2)депозитні та позичкові;
- 3)боргові та пайові;
- 4)позичкові та кредитні;
- 5)усі відповіді неправильні.

75.Зазначте, нуліфікація означає:

- 1)офіційне зниження державою металевого вмісту та курсу (або тільки курсу) національних грошей;
- 2)оголошення державою знецінених паперових грошових знаків недійсними;
- 3)офіційне підвищення державою золотого вмісту та валютного курсу національної валюти країни;
- 4)укрупнення грошової одиниці без зміни її найменування з метою надання більшої цінності грошам;
- 5)зміна в сторону укрупнення масштабу цін та грошової одиниці.

76.Вкажіть, якщо обсяги проданої валюти перевищують зобов'язання за купленою валютою, то валютна позиція комерційного банку вважається:

- 1)відкритою;
- 2)закритою;
- 3)оголошеною;
- 4)короткою;
- 5)стандартною.

77.Зазначте, до якого критерію класифікації відноситься девальвація:

- 1)за формами прояву;
- 2)за формами дефіциту;
- 3)за темпами знецінення грошей;

- 4)за способами прояву;
- 5)за чинниками інфляції.

78. Вкажіть, які з перерахованих є концепціями походження грошей:

- 1)революційна;
- 2)еволюційна;
- 3)раціонально-соціальна;
- 4)публіцистична;
- 5)діалектична.

79.Вкажіть назву готівкових грошових знаків, що випускаються емісійними банками:

- 1)ОВДП;
- 2)банківські білети;
- 3)векселі;
- 4)чеки;
- 5)сертифікати.

80.Зазначте основні форми неповноцінних грошей:

- 1)білонна (розмінна) монета;
- 2)паперові гроші (казначейські зобов'язання);
- 3)банкноти (банківські зобов'язання);
- 4)квaziгроші (векселі, чеки довгострокові депозити).
- 5)усі відповіді вірні.

81.Вкажіть, грошова маса – це:

- 1)сукупність всіх грошових агрегатів;
- 2)сукупність запасів грошей у всіх їх формах, які перебувають у розпорядженні суб'єктів грошового обороту в певний момент часу;
- 3)сукупність готівкових грошей, які перебувають у розпорядженні суб'єктів грошового обороту в певний момент часу;
- 4)сукупність резервів комерційних банків на їх кореспондентських рахунках у НБУ;
- 5)усі відповіді можна трактувати як правильні.

82.Зазначте, сума грошових агрегатів виражає:

- 1)грошову масу;
- 2)грошову базу;

- 3)рівняння Фішера;
- 4)закон грошового обігу;
- 5)вираз не має змісту.

83.Вкажіть, за інституційним критерієм грошовий ринок поділяється на:

- 1)фінансовий сектор та фіскально-бюджетний сектор;
- 2)сектор прямого та опосередкованого фінансування;
- 3)сектор капітального фінансування та сектор запозичень;
- 4)сектор зустрічного руху грошей і зобов'язань;
- 5)немає правильної відповіді.

84.Зазначте, фінансовими інструментами на грошовому ринку є:

- 1)еквівалентом грошам при купівлі-продажу;
- 2)зобов'язаннями покупців перед продавцями грошей;
- 3)зобов'язаннями продавців перед покупцями;
- 4)об'єктами купівлі-продажу;
- 5)особливим товаром , що заміняє гроші.

85.Вкажіть, ціна товару на грошовому ринку виступає:

- 1)у формі еквівалентних за вартістю фінансових інструментів;
- 2)у формі зустрічного руху фінансових інструментів;
- 3)у формі відсоткового доходу;
- 4)у формі повернутих коштів після користування;
- 5)усі відповіді правильні.

86.Зазначте, акції та облігації виступають фінансовими інструментами:

- 1)фіскально-бюджетного обороту;
- 2)каналу капітального фінансування і каналу запозичень на грошовому ринку;
- 3)інструментами грошового обігу;
- 4)допоміжними засобами кредитного обороту;
- 5)усі відповіді не мають сенсу.

87.Вкажіть, альтернативна вартість зберігання грошей – це:

- 1)зберігання грошей у формі готівки;
- 2)зберігання грошей у формі золотовалютних цінностей;
- 3)зберігання грошей у формі фінансових інструментів;
- 4)зберігання грошей у формі ювелірних виробів і прикрас;
- 5)зберігання грошей на пластикових картках.

88. Вкажіть, за використанням господарського механізму грошові системи розрізняють:

- 1) регульовані та нерегульовані;
- 2) ринкового типу та неринкового типу;
- 3) відкриті та закриті;
- 4) повноцінні та неповноцінні;
- 5) демократичні та авторитарні.

89. Зазначте, які з перерахованих концепцій інфляції вивчає сучасна економічна наука:

- 1) інфляція – знецінення грошей внаслідок їх значного надлишку в обороті;
- 2) інфляція – хронічний бюджетний дефіцит;
- 3) інфляція – загальне падіння цін на товари та послуги;
- 4) інфляція – падіння курсу національної валюти;
- 5) усі відповіді правильні.

90. Вкажіть, абсолютне зростання грошової маси в обороті означає:

- 1) зростає грошова маса разом з ростом обсягів виробництва;
- 2) зростає грошова маса при сталому обсязі товарів;
- 3) обсяги виробництва постійно скорочуються при сталій грошовій масі;
- 4) зростає обсяг грошової маси при скороченні експортних операцій;
- 5) усі відповіді правильні.

91. Зазначте висновок, який можна зробити виходячи з рівняння Фішера:

- 1) зростання цін не може бути наслідком зростання маси грошей;
- 2) зростання цін може бути наслідком прискорення обігу;
- 3) зростання цін може бути наслідком збільшення обсягу виробництва;
- 4) зростання цін не може бути наслідком скорочення обсягу виробництва;
- 5) зростання цін може бути наслідком зменшення маси грошей.

92. Вкажіть, за яким режимом використання не існує такого виду валюти як:

- 1) конвертована валюта;
- 2) колективна валюта;
- 3) частково конвертована валюта;
- 4) неконвертована валюта;
- 5) клірингова валюта.

93. Вкажіть, встановлення курсу називається:

- 1) дисконтуванням валюти;
- 2) котируванням валюти;
- 3) страхуванням валюти;
- 4) нівелюванням валюти;
- 5) правильної відповіді немає.

94. Вкажіть, у яких формах може виступати кредит:

- 1) тільки у грошовій;
- 2) у грошовій і товарній;
- 3) у безоплатній формі;
- 4) у платній формі;
- 5) усі відповіді правильні.

95. Зазначте, принцип строковості передання коштів кредитором позичальнику означає:

- 1) позичальник повинен повернути кредитору весь обсяг одержаної в позичку вартості;
- 2) позичальник повертає кредитору у визначений термін тільки основну суму боргу;
- 3) позичальник повертає кредитору у визначений термін тільки відсотки;
- 4) вільні кошти кредитора передаються позичальнику на чітко визначений строк;
- 5) кредитор при наданні позички мусить вжити додаткових заходів щодо гарантування повернення позички у визначені строки.

96. Зазначте, джерелом сплати процентів за кредит є:

- 1) прибуток кредитора;
- 2) позичковий капітал;
- 3) прибуток позичальника;
- 4) дотації державного бюджету;
- 5) предмет застави за кредит.

97. Зазначте, у сучасних умовах кредитні відносини набувають розвитку між:

- 1) господарюючими суб'єктами;
- 2) банками та населенням;
- 3) господарюючими суб'єктами, з одного боку, та населенням, з іншого;

- 4) державою, банками та окремими господарюючими суб'єктами;
- 5) усі відповіді правильні.

98. Зазначте, на якій стадії закінчується рух позиченої вартості:

- 1) формування вільної вартості як джерела кредиту;
- 2) розміщення вільної вартості в позичку;
- 3) повернення позичальником позики та сплата проценту.
- 4) використання позичальником коштів, одержаних у позичку;
- 5) формування позичальником доходів достатніх для повернення позички.

99. Вкажіть, державні облігації – це:

- 1) свідоцтва про надання їх власниками позики державі;
- 2) свідоцтва про надання їх власниками позики місцевим органам управління;
- 3) свідоцтва про надання їх власникам позики державою;
- 4) свідоцтва про надання їх власниками позики місцевими органами управління;
- 5) усі відповіді правильні.

100. Вкажіть, процент за кредит – це:

- 1) плата, яку отримує кредитор від позичальника за надану позику;
- 2) частину прибутку, котру позичальник сплачує за взятий у кредит грошовий капітал;
- 3) ціна капіталу, взятого в кредит;
- 4) плата, яку отримує позичальник від кредитора за взятую позику;
- 5) передача певної частини вартості без одержання еквівалента.

101. Зазначте, кредитний портфель – це:

- 1) сукупність повернених банку кредитів;
- 2) сукупність взятих банком кредитів;
- 3) сукупність наданих банком кредитів;
- 4) сукупність можливих кредитних ресурсів;
- 5) сукупність прострочених кредитів.

102. Вкажіть, міжнародні банківські кредити можуть надаватись:

- 1) у будь-яких основних світових валютах;
- 2) тільки в доларах США;
- 3) тільки в доларах США та євро;
- 4) тільки у валютах країн-позичальників;

5) тільки у валютах країн-кредиторів.

103. Вкажіть, основним призначенням державного кредиту є:

- 1) мобілізація грошових коштів для фінансування бюджетного дефіциту;
- 2) фінансова підтримка грошово-кредитної системи;
- 3) фінансова підтримка пріоритетних галузей економіки;
- 4) фінансування соціально-економічного розвитку держави;
- 5) усі відповіді правильні.

104. Вкажіть, до фінансових посередників в Україні належать:

- 1) промислові підприємства;
- 2) страхові компанії;
- 3) фізичні особи;
- 4) фінансові органи;
- 5) податкова адміністрація.

105. Зазначте, трансформація обсягів капіталів полягає:

- 1) у залученні короткотермінових коштів у довгострокові активи;
- 2) в нагромадженні великих обсягів капіталів через мобілізацію дрібних коштів;
- 3) в акумулюванні коштів різної географії на фінансуванні проекту в одному місці чи регіоні;
- 4) в мінімізації ризиків банком для своїх вкладників;
- 5) правильної відповіді немає.

106. Зазначте, банківська система – це:

- 1) законодавчо визначена сукупність центрального та комерційних банків;
- 2) законодавчо визначена сукупність банків та фінансових органів держави;
- 3) законодавчо визначена сукупність банків та пара банківських фінансових посередників;
- 4) законодавчо визначена сукупність центрального, комерційних банків та кредитних спілок;
- 5) усі відповіді правильні.

3.3. Приклади тестових завдань із дисципліни
“Фінансова діяльність суб’єктів підприємництва”

107. Вкажіть, до основних ознак фінансів підприємств відносять:

- 1) наявність економічних відносин;
- 2) цільове використання фінансових ресурсів;
- 3) грошова форма їх виявлення;
- 4) усі відповіді правильні;
- 5) правильної відповіді немає.

108. Зазначте, резервний капітал суб’єкта господарювання створюється за рахунок:

- 1) відрахувань із чистого прибутку;
- 2) відрахувань із валового прибутку;
- 3) включення його величини в собівартість;
- 4) коштів замовників;
- 5) правильної відповіді немає.

109. Вкажіть, тезаврація прибутку – це:

- 1) розподіл чистого прибутку між власниками підприємства;
- 2) спрямування чистого прибутку на формування власного капіталу підприємства;
- 3) приховання прибутку;
- 4) спрямування прибутку виключно на поповнення власних обігових коштів підприємства;
- 5) немає правильної відповіді.

110. Вкажіть, дохід від реалізації продукції (товарів, послуг) слід віднести до:

- 1) доходу від операційної діяльності;
- 2) доходу від інвестиційної діяльності;
- 3) доходу від фінансової діяльності;
- 4) доходу від надзвичайних подій;
- 5) немає правильної відповіді.

111. Зазначте, до складу позикового капіталу підприємства не належать:

- 1) поточні зобов’язання за розрахунками з оплати праці;
- 2) кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги;

- 3) пайовий капітал;
- 4) довгострокові кредити банків;
- 5) правильної відповіді немає.

112. Вкажіть, резервний капітал може використовуватися на такі основні цілі:

- 1) покриття збитків суб'єкта господарювання;
- 2) виплату заробітної плати персоналу;
- 3) викуп власних корпоративних прав;
- 4) сплату податків на прибуток;
- 5) правильної відповіді немає.

113. Вкажіть, поділ підприємств передбачає:

- 1) створення одного або декількох підприємств без припинення їхньої діяльності;
- 2) ліквідацію підприємства (об'єднання) з одночасним створенням на його базі більш нових самостійних підприємств;
- 3) об'єднання двох підприємств, у результаті якого створюється нове підприємство – їхній правонаступник;
- 4) припинення діяльності одного або декількох підприємств як юридичної особи з передачею всіх майнових прав і обов'язків іншому підприємству;
- 5) зміну організаційно-правової форми або форми власності підприємства.

114. Зазначте, злиття одного підприємства з його постачальником сировини чи споживачем продукції – це:

- 1) вертикальне злиття;
- 2) горизонтальне злиття;
- 3) конгломератне злиття.
- 4) поглинання;
- 5) об'єднання

115. Зазначте на які цілі підприємствам забороняється використання кредитів:

- 1) на поповнення оборотних засобів;
- 2) на поповнення статутного капіталу;
- 3) на поповнення основних засобів;
- 4) немає правильної відповіді;
- 5) усі відповіді правильні.

116. Вкажіть, показник, що характеризує частку залучених коштів на 1 грн. власних коштів позичальника, називається:

- 1) показником ліквідності;
- 2) показником переливання капіталу;
- 3) коефіцієнтом забезпечення кредиту;
- 4) коефіцієнтом співвідношення статного капіталу і суми кредиту;
- 5) коефіцієнтом співвідношення власних і залучених коштів.

117. Зазначте, до розукрупнення підприємств вдаються у випадку, якщо:

- 1) у підприємства поряд із прибутковими секторами діяльності є багато збиткових виробництв;
- 2) суб'єкт господарювання зловживає монопольним становищем на ринку;
- 3) необхідно здійснити часткову зміну власників корпоративних прав підприємства, зміну організаційно-правової форми організації бізнесу;
- 4) усі відповіді правильні;
- 5) правильної відповіді немає.

118. Вкажіть, комерційний розрахунок полягає у:

- 1) проведенні податкової, валютної, інвестиційної, амортизаційної політики;
- 2) матеріальній зацікавленості підприємств у фінансових результатах;
- 3) самостійності вибору ділових партнерів, форм і методів розрахунків, обсягів виготовлення продукції;
- 4) постійному порівнянню витрат та результатів діяльності підприємства;
- 5) правильної відповіді немає.

119. Вкажіть, за рахунок чого може бути збільшений статутний капітал підприємства:

- 1) викупу акцій для підтримання їх курсової вартості;
- 2) приєднання до нього частини отриманого доходу на приріст власних фінансових ресурсів;
- 3) індексації основних засобів внаслідок інфляції;
- 4) усі відповіді правильні;
- 5) правильні відповіді 2 та 3.

120. Вкажіть, основною метою дивідендної політики підприємства є:

- 1) мінімізація розміру виплачуваних дивідендів;
- 2) максимізація ринкової вартості підприємства;
- 3) підвищення рівня доходності акцій;

- 4)пошук шляхів уникнення виплат дивідендів акціонерам;
- 5)правильної відповіді немає.

121.Вкажіть, додатковий капітал – це:

- 1)це сума приросту майна підприємства, яка виникає в результаті переоцінки (індексації) безоплатно одержаних матеріальних цінностей та від емісійного доходу;
- 2)це капітал, у межах якого власники підприємства несуть відповідальність перед його кредиторами;
- 3)капітал, що може бути спрямований на покриття збитків підприємства;
- 4)це один з видів доходів підприємства, які можуть бути поділені між власниками корпоративних прав;
- 5)правильної відповіді немає.

122.Вкажіть, перетворення підприємств передбачає:

- 1)створення одного або декількох підприємств без припинення їхньої діяльності;
- 2)ліквідацію підприємства (об'єднання) з одночасним створенням на його базі більш нових самостійних підприємств;
- 3)об'єднання двох підприємств, у результаті якого створюється нове підприємство – їхній правонаступник;
- 4)припинення діяльності одного або декількох підприємств як юридичної особи з передачею всіх майнових прав і обов'язків іншому підприємству;
- 5)зміну організаційно-правової форми або форми власності підприємства.

123.Вкажіть, порівняльний метод оцінки вартості майна передбачає, що:

- 1)суб'єкти ринку здійснюють операції купівлі-продажу майна за цінами, які були встановлені під час проведення санаційного аудиту;
- 2)суб'єкти ринку здійснюють операції купівлі-продажу майна за цінами, які були встановлені під час оцінки кредитоспроможності підприємства;
- 3)суб'єкти ринку здійснюють операції купівлі-продажу майна за цінами, які були одержані в результаті аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства;
- 4)суб'єкти ринку здійснюють операції купівлі-продажу майна за цінами, які були встановлені під час купівлі-продажу аналогічних об'єктів;
- 5)правильної відповіді немає.

124.Зазначте показники ділової активності фірми:

- 1) коефіцієнт концентрації власного капіталу;
- 2) коефіцієнт маневреності власного капіталу;
- 3) оборотність кредиторської заборгованості;
- 4) курс акцій;
- 5) усі відповіді правильні.

125.Вкажіть основні ознаки фінансів підприємств:

- 1) наявність економічних відносин;
- 2) цільове використання фінансових ресурсів;
- 3) грошова форма їх виявлення;
- 4) використання у процесі виробництва;
- 5) усі відповіді правильні.

126.Вкажіть, резервний капітал суб'єкта господарювання створюється за рахунок:

- 1) відрахувань із чистого прибутку;
- 2) відрахувань із валового прибутку;
- 3) включення його величини в собівартість;
- 4) коштів замовників;
- 5) кредитів банків.

127.Зазначте цілі використання резервного капіталу:

- 1) покриття збитків суб'єкта господарювання;
- 2) виплату заробітної плати персоналу;
- 3) викуп власних корпоративних прав;
- 4) сплату податків на прибуток;
- 5) правильна відповідь 1 та 2.

128.Вкажіть, на які цілі підприємствам забороняється використання кредитів:

- 1) на поповнення оборотних засобів;
- 2) на поповнення статутного капіталу;
- 3) на поповнення основних засобів;
- 4) правильна відповідь 1 та 2;
- 5) немає правильної відповіді.

129. Вкажіть, мінімальний ступінь ризику мають такі активи:

- 1) дебіторська заборгованість;
- 2) короткострокові кредити;
- 3) цінні папери;
- 4) готівка;
- 5) основні засоби.

130. Вкажіть, чистий прибуток характеризується як:

- 1) різниця між доходами і витратами підприємства;
- 2) прибуток від звичайної діяльності після сплати податку на прибуток підприємства;
- 3) прибуток, що залишається в розпорядженні підприємства після сплати всіх належних платежів із прибутку;
- 4) прибуток від звичайної та надзвичайної діяльності, що залишається у підприємства після сплати всіх податків;
- 5) прибуток, що формується від реалізації цінних паперів підприємства.

131. Вкажіть, вартість корпоративних прав оцінюється в таких випадках:

- 1) у разі оцінювання вартості довгострокових фінансових вкладень відповідного підприємства;
- 2) коли оцінюється вартість нематеріальних активів, які підлягають зносу;
- 3) коли йдеться про оцінювання вартості чистих активів підприємства;
- 4) у разі видачі кредиту під заставу нерухомого майна;
- 5) правильні відповіді 1 та 3.

132. Зазначте, основними цілями зменшення статутного капіталу є:

- 1) одержання санаційного прибутку;
- 2) підвищення платоспроможності підприємства;
- 3) збільшення номінальної вартості корпоративних прав;
- 4) підвищення ринкової вартості корпоративних прав;
- 5) санація балансу.

133. Зазначте, коефіцієнт ділової активності показує:

- 1) наскільки короткострокові зобов'язання підприємства можуть бути негайно погашені грошовими коштами та цінними паперами підприємства;
- 2) ступінь мобільності використання власних коштів;
- 3) частину прибутку підприємства, яка вкладена у інші суб'єкти господарювання;

- 4)обсяг реалізованої продукції на 1 грн загальних витрат;
- 5)правильної відповіді немає.

3.4.Приклади тестових завдань із дисципліни “Міжнародна економіка”

135.Вкажіть, зберігання і використання золотовалютного резерву України в компетенції:

- 1)Верховної Ради України;
- 2)Кабінету Міністрів України;
- 3)Міністерства фінансів України;
- 4)Міністерства зовнішньоекономічних зв'язків;
- 5)немає правильної відповіді.

136.Вкажіть, публічна демонстрація досягнень в певній галузі має місце під час проведення:

- 1)біржових торгів;
- 2)торгів;
- 3)ярмарок;
- 4)виставок;
- 5)товарних аукціонів.

137.Вкажіть, введення добровільних експортних обмежень країною:

- 1)збільшує добробут країни-імпортера;
- 2)більш вигідне країні-імпортеру, ніж використання імпоротної квоти;
- 3)приносить користь країні-експортеру;
- 4)приносить успіх експортеру та імпортеру.
- 5)призводить до ембарго.

138.Вкажіть, країна А імпортує продукцію з країн В та С. Через політичний конфлікт країна В вводить ембарго на торгівлю з країною А (країна С до ембарго не приєднується). З економічної точки зору:

- 1)країна А програє, В і С – виграють;
- 2)країни А і В – програють, С – виграє;
- 3)А і С програє, В – виграє;
- 4)усі програють;
- 5)стан торгівлі не зміниться.

139. Вкажіть, хто дістане найбільший вигравш від вільної зовнішньої торгівлі:

- 1) споживачі;
- 2) галузі, що конкурують з імпортом;
- 3) країни, що розвиваються;
- 4) молоді галузі економіки.
- 5) конкуренти.

140. Вкажіть, поручництво, гарантія, згідно з якою аваліст (особа, яка поручилася) бере на себе відповідальність за оплату векселя перед його власником:

- 1) індосамент;
- 2) інкасо;
- 3) цесія;
- 4) застава;
- 5) аваль.

141. Вкажіть, згода імпортера (платника) оплатити у встановлений термін переказний вексель (тратту), виставлений на оплату рахунок, задовольнити інші вимоги про оплату:

- 1) інкасо;
- 2) акредитив;
- 3) безвідзивний акредитив;
- 4) доміціляція;
- 5) акцепт.

142. Вкажіть, банк, що здійснює платежі, розрахунки, інші операції за дорученням іншого банку і за його рахунок на підставі кореспондентського договору:

- 1) інкасуєчий банк;
- 2) банк-ремітент;
- 3) банк-гарант;
- 4) банк-кореспондент;
- 5) акцептуючий банк.

143. Вкажіть, вид акредитива, відповідно до якого заздалегідь бронюються кошти в повній сумі на окремому рахунку:

- 1) револьверний;
- 2) відзивний;

- 3) без відзивний;
- 4) непокритий;
- 5) покритий.

144. Вкажіть, форма міжнародних безготівкових розрахунків, що означає зобов'язання банку однієї країни отримати за дорученням експортера від імпортера суму платежу за договором передачі останньому документів (фінансових, комерційних) і перерахувати її експортеру:

- 1) чистий акредитив;
- 2) документарний акредитив;
- 3) револьверний акредитив;
- 4) покритий акредитив;
- 5) міжнародне інкасо.

145. Вкажіть, валютні цінності – це:

- 1) валюта України;
- 2) цінні папери, виражені у валюті України;
- 3) іноземна валюта;
- 4) цінні папери, виражені в іноземній валюті;
- 5) національна та іноземна валюта, платіжні документи та цінні папери, виражені у вітчизняній та іноземній валюті і монетарних металах, монетарні метали.

146. Вкажіть, валютний курс – це:

- 1) курс, при якому попит і пропозиція валюти збігаються;
- 2) непряме курсове співвідношення при перерахунку грошових сум із однієї валюти в іншу;
- 3) відсоток, який платять у вітчизняній валюті за одиницю іноземної валюти.
- 4) мінова вартість національних грошей однієї країни, виражена в грошових одиницях інших країн.
- 5) правильної відповіді немає.

147. Вкажіть, форма угод за операціями “спот”:

- 1) сьогодні-на сьогодні;
- 2) учора-на завтра;
- 3) сьогодні-на завтра;
- 4) угода на майбутнє;
- 5) сьогодні-на другий робочий день.

148. Вкажіть, валютні інтервенції на валютному ринку здійснюють:

- 1) комерційні банки;
- 2) валютні біржі;
- 3) промислові підприємства;
- 4) золотовалютний резерв;
- 5) центральні (національні) банки.

149. Вкажіть, опціон – це:

- 1) боргове зобов'язання підприємства;
- 2) контракт на поставку певного активу на узгоджену дату в майбутньому;
- 3) конверсійна угода;
- 4) угода спот;
- 5) контракт, відповідно до якого одна особа надає іншій особі право купити чи продати певний актив за певною ціною в межах певного періоду.

150. Вкажіть, особлива форма кредитування клієнта банком у випадку, якщо сума платежу перевищує залишок коштів на його рахунку:

- 1) кліринг;
- 2) факторинг;
- 3) форфейтинг;
- 4) кредит;
- 5) овердрафт.

151. Вкажіть, форма кредитування банком експортера шляхом викупу в нього зобов'язань імпортера:

- 1) факторинг;
- 2) лізинг;
- 3) франчайзинг;
- 4) рентинг;
- 5) форфейтинг.

152. Вкажіть, хеджування – це зниження ризику від втрат за допомогою:

- 1) цессія;
- 2) аваль;
- 3) акцепт;
- 4) коносамент;
- 5) використання ф'ючерсних та форвардних контрактів.

153. Вкажіть, ціни, за якими здійснюється експорт або імпорт товарів:

- 1) вільні ціни;
- 2) демпінгові ціни;
- 3) базисні ціни;
- 4) сезонні ціни;
- 5) зовнішньоторговельні ціни.

154. Вкажіть, суб'єкт, що випускає в обіг гроші, цінні папери, документи:

- 1) ремітент;
- 2) юридична особа;
- 3) трасант;
- 4) ліцензіат;
- 5) емітент.

155. Вкажіть, адвалорним митом називається мито, яке встановлюється у вигляді:

- 1) фіксованої суми з одиниці виміру ;
- 2) відсотка від задекларованої вартості товару;
- 3) соціальних внесків з підприємницької діяльності.
- 4) комбінації адвалорного та специфічного мита;
- 5) штрафу.

156. Вкажіть, специфічним митом називається мито, яке встановлюється у вигляді:

- 1) фіксованої суми з одиниці виміру;
- 2) відсотка від задекларованої вартості товару;
- 3) соціальних внесків;.
- 4) страхових внесків;
- 5) добровільних внесків.

157. Вкажіть, який етап дії золото-монетного стандарту:

- 1) 1789-1900рр;
- 2) до 1914р;
- 3) 1976-2004р;
- 4) 20 ст.;
- 5) 15-16 ст.

158. Вкажіть етап дії золото-дев'язного стандарту:

- 1) 1900-1956 рр.;
- 2) 1922-1976 рр.;
- 3) 1920-1944 рр.
- 4) 15-20 ст.;
- 5) 18-20 ст.

159. Вкажіть, узагальнена оцінка економічного стану країни, ефективності її світогосподарських зв'язків здійснюється на підставі:

- 1) макроекономічної моделі;
- 2) платіжного балансу;
- 3) валютного курсу;
- 4) інвестицій;
- 5) державного бюджету.

160. Вкажіть, у якій частині балансу записуються імпорт товарів та послуг, грошові перекази за межі країни:

- 1) дебіторській;
- 2) первинній;
- 3) кредитній;
- 4) вторинній;
- 5) на поточному рахунку.

161. Вкажіть, який принцип використовується в платіжному балансі:

- 1) статистичного звіту;
- 2) макроекономічної моделі;
- 3) приватних переказів;
- 4) подвійного запису;
- 5) кредитного запису.

162. Вкажіть, вплив за кордон вартостей, за які мають надійти платежі у певну країну відображається за:

- 1) інвестиціями;
- 2) дебетом;
- 3) кредитом;
- 4) заощадженнями;
- 5) підсумком.

163. Вкажіть, приплив вартостей із-за кордону до даної країни, за які її резиденти мають платити за кордон відображається за:

- 1) експортом;
- 2) дебетом;
- 3) кредитом;
- 4) балансом;
- 5) валютним перерахунком.

164. Вкажіть, функціонально платіжний баланс відіграє роль:

- 1) макроекономічної моделі;
- 2) економічної території;
- 3) мікроекономічної моделі;
- 4) економічної рівноваги;
- 5) фінансового плану.

165. Вкажіть, географічна територія, що знаходиться під юрисдикцією уряду даної країни, у межах якої робоча сила, товари та капітал можуть вільно переміщуватись – це:

- 1) територія закордону;
- 2) етнічна територія;
- 3) економічна територія;
- 4) соціальна територія;
- 5) вільна економічна зона.

166. Вкажіть, територіальні анклави, що використовуються урядами інших країн або міжнародними організаціями, які розташовані в географічних кордонах цієї країни... .. до економічної території.

- 1) входять;
- 2) не входять;
- 3) частково входять;
- 4) частково не входять;
- 5) немає правильної відповіді.

167. Вкажіть, платіжний баланс базується на принципах:

- 1) бухгалтерського обліку;
- 2) економічної рівноваги;
- 3) статистичної звітності;
- 4) платіжного обліку;
- 5) немає правильної відповіді.

168. Вкажіть, у платіжному балансі в разі безоплатного надання економічних цінностей для висвітлення цієї операції подвійним записом запроваджується особлива стаття:

- 1) “Депозити”;
- 2) “Кредити”;
- 3) “Інвестиції”;
- 4) “Трансферти”;
- 5) помилки та упущення.

169. Вкажіть, різниця між сумою за усіма кредитовими записами в платіжному балансі та сумою за усіма дебетовими записами, що відображає часові та вартісні розбіжності, називається:

- 1) “чисті помилки та упущення”;
- 2) “загальні помилки та пропозиції”;
- 3) “підтримка та втрати”;
- 4) “помилки та вдосконалення”;
- 5) немає правильної відповіді.

170. Вкажіть, в Україні відповідальність за складання платіжного балансу на законодавчому рівні покладено на:

- 1) комерційні банки;
- 2) Національний банк;
- 3) правоохоронні органи;
- 4) президента;
- 5) директора МВФ.

171. Вкажіть, який з компонентів не входить до структури поточного рахунку:

- 1) товари;
- 2) кредит;
- 3) послуги;
- 4) трансферти;
- 5) помилки.

172. Вкажіть, головним джерелом даних із зовнішньої торгівлі товарами є інформація:

- 1) фінансового ринку;
- 2) ринку та комерційних банків;
- 3) Держкомстату, НБУ та комерційних банків;

- 4) Кабінету Міністрів та Держкомстату;
- 5) Кабінету Міністрів та комерційних банків.

173. Вкажіть, трансферти на інвестиційні цілі, прощення боргу, перекази мігрантів – це:

- 1) фінансовий рахунок;
- 2) рахунок операцій з капіталом;
- 3) портфельні інвестиція;
- 4) прямі інвестиції;
- 5) кредити.

174. Вкажіть, за товарними групами у платіжному балансі України найбільш вагомий внесок у зростання імпорту забезпечують:

- 1) енергоносії;
- 2) будівництво;
- 3) легка промисловість;
- 4) продовольство;
- 5) немає правильної відповіді.

175. Вкажіть, операції з фінансовими активами та операції з фінансовими зобов'язаннями – це групи:

- 1) фінансового рахунки;
- 2) резервних активів;
- 3) рахунку операцій з капіталом;
- 4) портфельних інвестицій;
- 5) поточного рахунку.

3.5. Приклади тестових завдань із дисципліни “Банківські операції”

177. Вкажіть, чи можливе використання бюджетних коштів при заснуванні приватного банку:

- 1) так;
- 2) ні;
- 3) частково;
- 4) лише з дозволу Мінфіну;
- 5) лише з дозволу НБУ.

178. Вкажіть, за якої умови банк має право здійснювати банківську діяльність:

- 1) банківського дозволу;
- 2) банківської ліцензії;
- 3) письмового дозволу НБУ;
- 4) реєстрації у НБУ;
- 5) усі відповіді правильні.

179. Вкажіть, для кого емітуються ощадні сертифікати:

- 1) юридичних осіб;
- 2) фізичних осіб;
- 3) юридичних осіб-нерезидентів;
- 4) інвестиційних фондів;
- 5) усі відповіді правильні.

180. Вкажіть, назву сукупності усіх кредитів, гарантій та акцептів банку, а також депозитів, що розміщені у інших банках:

- 1) інвестиційний портфель банку;
- 2) кредитний портфель банку;
- 3) портфель ризикованого капіталу;
- 4) кредит-скоринг;
- 5) правильні відповіді 1 та 2.

181. Зазначте вид плати яка стягується за здійснення розрахунково-касового обслуговування:

- 1) процентна ставка за кредитом;
- 2) процентна ставка за депозитом;
- 3) комісія;
- 4) процентна маржа;
- 5) усі відповіді правильні.

182. Вкажіть банки, що беруть участь у здійсненні карткових розрахунків:

- 1) банки - ремітенти;
- 2) авізуючі банки;
- 3) банки - емітенти;
- 4) інкасуючі банки;
- 5) правильна відповідь 1 та 4.

183. Вкажіть, як надаються консорціумні кредити:

- 1) декількома банками окремо;
- 2) двома банками окремо;
- 3) одним банком;
- 4) декількома банками, які створюють певне об'єднання з метою кредитування;
- 5) усі відповіді правильні.

184. Визначте, що складає ризик забезпечення:

- 1) ризик неповернення кредиту;
- 2) ризик знецінення грошей;
- 3) ризик невчасного повернення кредиту;
- 4) ризик зміни ціни застави;
- 5) усі відповіді правильні.

185. Вкажіть, від чого залежить розмір ломбардного кредиту:

- 1) вартості застави;
- 2) розміру кредиту, який потрібен позичальнику;
- 3) терміну, на який видається кредит;
- 4) ставки позичкового процента;
- 5) усі відповіді правильні.

187. Визначте, під яку заставу надаються іпотечні кредити:

- 1) нерухомості;
- 2) рухомого майна;
- 3) гарантії третьої особи;
- 4) цінних паперів;
- 5) усі відповіді правильні.

188. Зазначте, що з перерахованого включає поняття акцепт:

- 1) гарантія банку;
- 2) передавальний напис;
- 3) згода на оплату векселя;
- 4) згода на обмін векселя;
- 5) правильної відповіді немає.

189.Зазначте місце реєстрації випуску акцій комерційного банку:

- 1)НБУ;
- 2)державній комісії з цінних паперів та фондового ринку;
- 3)біржовій комісії;
- 4)комісії з питань акціонерних товариств;
- 5)усі відповіді правильні.

190.Здійснення будь-яких банківських операцій обов'язково супроводжується:

- 1)кредитуванням;
- 2)валютним обслуговуванням;
- 3)касово-розрахунковим обслуговуванням;
- 4)інвестуванням;
- 5)усі відповіді правильні.

191.Вкажіть, яке з перелічених понять не належить до способу реорганізації банку:

- 1)злиття;
- 2)приєднання;
- 3)диверсифікація;
- 4)перетворення;
- 5)усі відповіді правильні.

192.Вкажіть, яким документом оформляється безумовний наказ клієнта банку, який веде його поточний рахунок, про сплату певної суми пред'явнику:

- 1)чеком;
- 2)векселем;
- 3)платіжним повідомленням;
- 4)інкасо;
- 5)усі відповіді правильні.

193.Зазначте назву платіжної системи, що забезпечує здійснення розрахунків між банківськими установами на території України:

- 1)система масових платежів;
- 2)система електронних платежів;
- 3)національна система платежів;
- 4)система безготівкових платежів;

5) правильної відповіді немає.

194. Вкажіть, що з перерахованого є основним завданням НБУ:

- 1) дотримання стабільності банківської системи
- 2) захист інтересів вкладників;
- 3) підтримання стабільності національної валюти;
- 4) емісія державних цінних паперів;
- 5) усі відповіді правильні.

195. Зазначте яка із зазначених функцій не є функцією власного капіталу банку:

- 1) поглинання ризиків;
- 2) основний фінансовий ресурс протягом усього періоду діяльності банку.
- 3) дешевий фінансовий ресурс;
- 4) база для розрахунку економічних нормативів;
- 5) немає правильної відповіді.

196. Вкажіть, який вид лізингу передбачає можливість викупу об'єкта лізингу після закінчення дії договору лізингу:

- 1) оперативний;
- 2) чистий;
- 3) сублізинг;
- 4) фінансовий;
- 5) субчистий.

197. Вкажіть, яка з перерахованих є ознакою векселя:

- 1) абстрактність;
- 2) глобальність;
- 3) безповоротність;
- 4) перманентність;
- 5) усі відповіді правильні.

198. Вкажіть, як називається процедура ланцюгового повідомлення зобов'язаних осіб по векселю про відмову трасата сплатити вексель:

- 1) протест;
- 2) презентація;
- 3) цесія;
- 4) концесія;

5)нотифікація.

199.Вкажіть, що передбачає комерційний розрахунок:

- 1)перелік фондів підприємства, які формуються з прибутку;
- 2)своєчасне виконання зобов'язань перед бюджетом;
- 3)одержання максимального прибутку при мінімальних затратах;
- 4)наявність бюджетних трансфертів;
- 5)немає правильної відповіді.

200.Вкажіть, до касових операцій банку належать:

- 1)вилучення з обігу сумнівних банкнот (монет) і надсилання їх на дослідження, обмін клієнтам непридатних до обігу банкнот (монет) національної валюти на придатні;
- 2)обмін валют;
- 3)видача та отримання кредитів;
- 4)приймання готівки національної та іноземної валюти від клієнтів для зарахування на депозит на власні рахунки та рахунки інших юридичних і фізичних осіб або на відповідний рахунок банку;
- 5)аналіз кредитоспроможності.

201.Вкажіть, під час здійснення касових операцій банки мають забезпечувати:

- 1)своєчасну видачу клієнтам придатних до обігу банкнот (монет) національної та іноземної валюти, документальне оформлення руху готівки національної та іноземної валюти в операційній касі;
- 2)ідентифікацію клієнтів, які здійснюють операції з готівкою без відкриття рахунку на суму, що перевищує 1000 грн;
- 3)експропріацію сумнівних банкнот (монет) на дослідження;
- 4)інкасацію;
- 5)усі відповіді правильні.

202.Вкажіть, до функцій операційної каси належать:

- 1)обмін фальшивих банкнот на законні;
- 2)здійснення платежів за товарами й послугами;
- 3)забезпечення касового обслуговування юридичних і фізичних осіб;
- 4)забезпечення розмінною монетою;
- 5)забезпечення ювілейними монетами.

203. Вкажіть, підкріплення операційної каси комерційного банку проводиться з:

- 1) з каси НБУ;
- 2) резервного фонду;
- 3) оборотних кас територіальних управлінь Національного банку України або з операційних кас інших комерційних банків;
- 4) з золотовалютного запасу;
- 5) з МВФ.

204. Вкажіть, видача готівки клієнтам проводиться через видаткову касу за такими видатковими документами:

- 1) за грошовими чеками, заявою на видання готівки, за видатковим касовим ордером;
- 2) акредитивами;
- 3) коносаментом;
- 4) за рахунком-фактурою;
- 5) акціями.

205. Вкажіть, до первинних касових документів, які оформляються за операціями в національній валюті, належать:

- 1) боргове зобов'язання;
- 2) квитанція;
- 3) туристична картка;
- 4) заява на переказ готівки, прибутково-видатковий касовий ордер, заява на видачу готівки, прибутковий касовий ордер, видатковий касовий ордер, грошовий чек;
- 5) видатковий бюджетний ордер, грошовий чек.

206. Вкажіть, для касового обслуговування юридичних і фізичних осіб створюються:

- 1) операційні каси, вечірні каси, прибуткові каси;
- 2) ранкові каси;
- 3) вечірні та обідні каси;
- 4) прибуткові та витратні каси.
- 5) оперативні та розмінні каси.

207. Вкажіть, банк набуває статусу спеціалізованого банку (крім ощадного) у разі, якщо:

- 1) більше 40% його активів є активами одного типу.
- 2) більше 50% його активів є активами одного типу.
- 3) більше 50% – активи, розміщені під заставу землі чи нерухомого майна;
- 4) немає вірної відповіді.
- 5) більше 50% його пасивів одного типу.

208. Вкажіть, представництво банку – це:

- 1) банківська установа, яка не є юридичною особою, діє від імені головного банку, має свій кореспондентський рахунок і МФО;
- 2) структурна одиниця банку, що не має статусу юридичної особи і виконує функції, визначені банком;
- 3) юридична особа;
- 4) установа банку, яка не є юридичною особою, діє на підставі окремого положення, виступає від імені головного банку і ним фінансується;
- 5) правильної відповіді немає.

209. Вкажіть, до переліку банківських операцій, що їх комерційні банки мають право здійснювати за наявності банківської ліцензії та за умови отримання письмового дозволу НБУ відносять:

- 1) факторинг;
- 2) ведення рахунків клієнтів в іноземній валюті та клієнтів нерезидентів у грошовій одиниці України;
- 3) здійснення операції на ринку цінних паперів від свого імені;
- 4) операції з злитками і міжнародних ринках;
- 5) правильної відповіді немає.

210. Вкажіть, додатковий капітал включає:

- 1) результат переоцінки статутного капіталу з урахуванням індексу девальвації чи ревальвації гривні, прибуток поточного року, субординований борг;
- 2) прибуток поточного року та надані кредити;
- 3) субординований борг та бланкові кредити;
- 4) субординовані активи та пасиви;
- 5) форсмажорний прибуток.

211. Вкажіть, субординований капітал включає:

- 1) забезпечені боргові капітальні інструменти;
- 2) перерахунок регулятивного капіталу у випадку девальвації валюти;

- 3) незабезпечені боргові капітальні інструменти, які не можуть бути взяті з банку раніше п'яти років, а в разі банкрутства чи ліквідації повертаються інвесторові після погашення претензій усіх інших кредиторів.
- 4) гарантовані іншими банками боргові інструменти.
- 5) акції.

212. Вкажіть, мінімальний розмір регулятивного капіталу складає:

- 1) 400 млн. грн.;
- 2) 300 млн. грн.;
- 3) 100 млн. грн.;
- 4) 120 млн. грн.;
- 5) 1 грн.

213. Вкажіть, норматив адекватності регулятивного капіталу (платоспроможності) (Н2) означає:

- 1) частку ризику, що її приймають на себе кредитори (вкладники) банку;
- 2) відображає здатність банку своєчасно і в повному обсязі розрахуватися за своїми зобов'язаннями, що впливають з торговельних, кредитних або інших операцій грошового характеру;
- 3) частку ризику, що її приймають на себе інвестори банку;
- 4) частка привілейованих акцій;
- 5) здатність банку виплачувати відсотки.

214. Вкажіть, норматив миттєвої ліквідності (Н4) визначається як:

- 1) співвідношення коротко та довгострокових активних операцій;
- 2) співвідношення активів первинної та вторинної ліквідності до зобов'язань банку з відповідними строками виконання.
- 3) співвідношення суми коштів у касі та на кореспондентських рахунках до зобов'язань банку, що обліковуються за поточними рахунками.
- 4) співвідношення строкових депозитів, розміщених в Національному банку та інших банках до цінних паперів власного боргу, емітованих банком.
- 5) співвідношення активів первинної та вторинної емісії до зобов'язань банку з відповідними строками виконання.

215. Вкажіть, показник розміру кредитного ризику на одного контрагента визначається як:

- 1) відношення суми всіх вимог банку до цього контрагента і залучених ресурсів;
- 2) відношення суми всіх вимог банку до цього контрагента до загальних активів банку;

- 3) відношення суми всіх вимог банку до цього контрагента і всіх позабалансових зобов'язань, виданих банком щодо цього контрагента, до капіталу банку;
- 4) відношення суми кредиту цього контрагента до зобов'язань;
- 5) правильної відповіді немає.

216. Вкажіть, операції з розміщення депозитних сертифікатів здійснюються на договірній основі з:

- 1) юридичними та фізичними особами;
- 2) банками та юридичними та фізичними особами;
- 3) лише з банками;
- 4) з фізичними особами;
- 5) немає правильної відповіді.

217. Вкажіть, підтримка короткострокової (миттєвої) ліквідності банку за допомогою рефінансування здійснюється з метою:

- 1) зростання прибутків банків;
- 2) вирівнювання тимчасових коливань ліквідності банків;
- 3) інвестування у основні засоби;
- 4) правильної відповіді немає;
- 5) збільшення капіталу банку.

218. Вкажіть, рефінансування банків шляхом надання кредитів овернайт здійснюється за допомогою:

- 1) укладення генерального кредитного договору між банком і НБУ;
- 2) черги;
- 3) тимчасової лінії рефінансування;
- 4) правильної відповіді немає;
- 5) укладення депозитного договору.

219. Вкажіть, рефінансування банків це:

- 1) розширення виробництва за рахунок отриманого прибутку;
- 2) здійснення реінвестування;
- 3) операції з надання кредитів Національним банком банкам у встановленому ним порядку з метою підтримання ліквідності банків;
- 4) випуск цінних паперів.
- 5) надання іпотечних кредитів.

3.6. Приклади тестових завдань із дисципліни
“Національний банк України та грошово-кредитна політика”

220. Вкажіть, до причини виникнення центральних емісійних банків не відносять:

- 1) політичні і територіальні об'єднання;
- 2) стагнація економіки;
- 3) промисловий розвиток та експансія капіталу у сферу виробництва;
- 4) випуск комерційними банками банкнот для нагромадження капіталу;
- 5) переказ валютних коштів для здійснення розрахунків уряду з іншими країнами.

221. Вкажіть, заходами держави щодо еволюційного створення центральних банків є:

- 1) обмеження кількості комерційних банків, що мали право на випуск банкнот та збільшення критеріїв щодо величини активів і надійності банків;
- 2) збільшення критеріїв щодо величини активів і надійності банків;
- 3) експропрія великих комерційних банків;
- 4) видача ліцензій на здійснення активних операцій;
- 5) обслуговування державного боргу.

222. Вкажіть, напрямками розвитку центральних банків за умов глобалізації світового господарства є:

- 1) членство у ВТО;
- 2) координація діяльності з міжнародними валютно-кредитними та фінансовими організаціями та членство у Базельському комітеті;
- 3) членство у Австралійському комітеті банківського регулювання;
- 4) членство у Базельському комітеті;
- обслуговуванні державного боргу;
- 5) таргетування.

223. Вкажіть, головним призначенням центрального банку є:

- 1) залучення позик;
- 2) управління грошовим оборотом з метою забезпечення стабільного неінфляційного розвитку економіки;
- 3) ревальвація національної валюти;
- 4) кредитування уряду при обслуговуванні державного боргу;
- 5) формування інформаційної бази монетарної політики.

224. Вкажіть, статус центрального банку визначає ступінь його незалежності від:

- 1) «четвертої» влади;
- 2) органів виконавчої влади та органів законодавчої влади;
- 3) органів судової влади;
- 4) органів законодавчої влади;
- 5) касового виконання державного бюджету.

225. Вкажіть, основна мета організації FATF це:

- 1) покращення розрахунків між країнами;
- 2) прискорення швидкості платіжних операцій;
- 3) розроблення заходів протидії «відмиванню» грошей;
- 4) надання міжнародних кредитів;
- 5) залучення інвестицій.

226. Вкажіть, під незалежністю центрального банку від уряду розуміють:

- 1) самостійність у встановленні цільових орієнтирів грошової маси та при виборі інструментів грошово-кредитної політики;
- 2) самостійність розпорядження прибутком;
- 3) самостійність при виборі інструментів грошово-кредитної політики;
- 4) самостійність при внесенні змін до законів;
- 5) здійснення грошово-кредитної політики.

227. Вкажіть, за формою власності центральні банки є:

- 1) державні, акціонерні, змішані;
- 2) комунальні;
- 3) акціонерні;
- 4) змішані.
- 5) немає вірної відповіді.

228. Вкажіть, Центральний банк Франції є:

- 1) приватної форми власності;
- 2) державної форми власності;
- 3) акціонерної форми власності;
- 4) змішаної форми власності;
- 5) кредитор останньої інстанції.

229. Вкажіть, Центральний банк Швейцарії є:

- 1) приватної форми власності
- 2) державної форми власності;
- 3) акціонерної форми власності;
- 4) змішаної форми власності;
- 5) власності кантонів.

230. Вкажіть, Європейський центральний банк розпочав роботу з:

- 1) з 1 червня 1998 року;
- 2) з 1 січня 2005 року;
- 3) з 1964 року;
- 4) 1946 року;
- 5) немає правильної відповіді.

231. Вкажіть, до функцій центрального банку не відносять:

- 1) функцію емісійного центру готівкового обігу;
- 2) функцію банку банків;
- 3) функцію податкового регулювання;
- 4) функцію агента уряду;
- 5) кредитора останньої інстанції.

232. Вкажіть, до основних функцій центрального банку належить:

- 1) представництво держави у міжнародних організаціях;
- 2) функція управління сукупним грошовим оборотом;
- 3) функція виготовлення банкнот;
- 4) установа кореспондентських відносин з іншими банками;
- 5) регулювання бюджетної політики.

233. Вкажіть, до обслуговувальних функцій центрального банку належать:

- 1) функція агента уряду;
- 2) емісійна функція;
- 3) затвердження державного бюджету;
- 4) організація платіжної системи;
- 5) функція банку банків.

234. Вкажіть, Національний банк України був створений у:

- 1) у серпні 1991 року;

- 2)у березні 1991 р;
- 3)у 1992 році;
- 4)коли відбувся вихід із зони російського рубля;
- 5)при введення купоно-карбованця.

235.Вкажіть, введення купоно-карбованця відбулося у:

- 1)1991 р.;
- 2)січні 1992 р.;
- 3)січні 1993 р.;
- 4)немає правильної відповіді;
- 5)не відбулося.

236.Вкажіть, запровадження гривні відбулося у:

- 1)кінці 1995 р.;
- 2)вересні 1996 р.;
- 3)січні 1996 р.;
- 4)серпні 1995 р;
- 5)фараонську епоху.

237.Вкажіть, НБУ входить до:

- 1)виконавчої гілки влади;
- 2)законодавчої гілки влади;
- 3)судової гілки влади;
- 4)не входить до жодної з гілок влади.
- 5)правильної відповіді немає.

238.Вкажіть, підзвітність НБУ означає:

- 1)призначення на посаду та звільнення з посади Голови Національного банку Верховною Радою України за поданням Президента України;
- 2)пряме кредитування уряду;
- 3)доповідь Голови Національного банку КМУ про діяльність Національного банку;
- 4)публікація засобах масової інформації результатів монетарної політики;
- 5)правильної відповіді немає.

239.Вкажіть, Національному банку забороняється:

- 1)бути акціонером або учасником банків та інших підприємств і установ та проводити операції з торгівлі нерухомістю;;

- 2)здійснювати запозичення;
- 3)проводити операції з торгівлі нерухомістю;
- 4)здійснювати операції з рефінансування;
- 5)правильної відповіді немає.

240.Вкажіть, основною функцією Національного банку України є:

- 1)управління сукупним грошовим оборотом;
- 2)забезпечення стабільності грошової одиниці;
- 3)валютна політика;
- 4)усі відповіді правильні;
- 5)бюджетна політика.

241.Вкажіть, іншими функціями НБУ, відповідно до ст. 7 Закону України “Про Національний банк України”, є:

- 1)проведення грошово-кредитної політики та організація системи рефінансування комерційних банків;
- 2)здійснення прямого кредитування уряду;
- 3)організація системи рефінансування комерційних банків;
- 4)здійснення операцій з акціями комерційних банків;
- 5)податкова політика.

242.Вкажіть, НБУ складає платіжний баланс для:

- 1)здійснення його аналізу та прогнозування;
- 2)отримання кредитів МВФ;
- 3)визначення обсягів міжнародної міграції населення;
- 4)немає правильної відповіді;
- 5)збільшення статутного капіталу.

243.Вкажіть, з метою забезпечення покладених на НБУ функцій відповідно до Закону “Про Національний банк України” він здійснює такі види операцій:

- 1)встановлює рівень соціальних виплат населенню;
- 2)зберігає, продає банківські метали та здійснює дисконтні операції з векселями і чеками;
- 3)здійснює дисконтні операції з векселями і чеками;
- 4)встановлює рівень податкових ставок;
- 5)правильної відповіді немає.

244. Вкажіть, структура НБУ складається з:

- 1) Центрального апарату, Севастопольського та Кримського управління, територіальних управлінь;
- 2) Кримського республіканського і 20 обласних управлінь;
- 3) Центрального апарату, фабрики банкнотного паперу та 20 обласних управлінь;
- 4) Центрального апарату, Кримського республіканського і 24 обласних управлінь;
- 5) правильної відповіді немає.

245. Вкажіть, керівні органи НБУ:

- 1) Рада директорів та служба безпеки НБУ;
- 2) Рада НБУ;
- 3) Рада акціонерів та Правління НБУ;
- 4) Рада НБУ та Правління НБУ;
- 5) департамент пруденційного нагляду та 17 самостійних управлінь;

246. Вкажіть, рада Національного банку складається з:

- 1) 20 осіб плюс два представники уряду;
- 2) 15 осіб;
- 3) 5 представників індустрії та 5 представників сільського господарства;
- 4) 10 осіб;
- 5) департаментів та 10 самостійних управлінь.

247. Вкажіть, строк повноважень членів Ради Національного банку:

- 1) необмежений термін;
- 2) 5 років;
- 3) 4 роки;
- 4) 7 років;
- 5) пожиттєвий.

248. Вкажіть, Голова Ради НБУ обирається:

- 1) парламентом;
- 2) Радою НБУ;
- 3) урядом;
- 4) правлінням НБУ.
- 5) президентом.

249. Вкажіть, Голова Національного банку очолює:

- 1) Раду НБУ;
- 2) центральний апарат НБУ;
- 3) консультативний орган;
- 4) правління НБУ.
- 5) уряд.

250. Вкажіть, Голова Національного банку призначається на посаду:

- 1) урядом;
- 2) Президентом України;
- 3) ВРУ за поданням президента;
- 4) ВРУ.
- 5) правильної відповіді немає.

251. Вкажіть, кількісний та персональний склад Правління НБУ затверджується:

- 1) президентом;
- 2) прем'єр-міністром;
- 3) Головою НБУ;
- 4) Радою Національного банку за поданням Голови НБУ.
- 5) урядом.

252. Вкажіть, до Повноважень Правління Національного банку України належать:

- 1) розробляє та затверджує основні засади грошово-кредитної політики;
- 2) приймає рішення щодо: економічних засобів і монетарних методів, необхідних для реалізації основних засад грошово-кредитної політики та забезпечення стабільності й купівельної спроможності національної валюти;
- 3) здійснює контроль за проведенням грошово-кредитної політики;
- 4) приймає рішення про збільшення розміру статутного капіталу Національного банку;
- 5) формування половини складу уряду.

253. Вкажіть, до доходів Національного банку відносять:

- 1) підприємницький дохід;
- 2) спекулятивних дохід;
- 3) позареалізаційні та комісійні доходи;

- 4) відсотковий дохід;
- 5) правильної відповіді немає.

254. Вкажіть, до правил НБУ, які регулюють готівковий обіг належать:

- 1) встановлення курсу СПЗ;
- 2) обмін іноземної валюти;
- 3) вилучення іноземної валюти з обігу; визначення порядку ведення касових операцій для банків, підприємств та організацій;
- 4) випуск готівки в обіг; зберігання готівки; перевезення готівки; інкасацію готівки;
- 5) Цивільний кодекс.

255. Вкажіть, основними завданнями територіальних управлінь Національного банку є:

- 1) інформування місцевих органів виконавчої влади про стан готівкового обігу в регіоні;
- 2) інкасація;
- 3) здійснення аналізу і прогнозування обсягів іноземної валюти у відповідному регіоні.
- 4) розрахунок прогнозних оборотів потреби у іноземній валюті;
- 5) стягування штрафів.

256. Вкажіть, для реалізації емісійної функції Національний банк України створює:

- 1) золотовалютний резерв;
- 2) фабрику банкнотного паперу;
- 3) резервні фонди банкнот і монет у Центральному сховищі;
- 4) сховища ювілейних монет;
- 5) правильної відповіді немає.

257. Вкажіть, непридатні до обігу банкноти і монети поділяються на:

- 1) зношені, значно зношені, з дефектами виробника;
- 2) значно зношені та пофарбовані;
- 3) з дефектами виробника та зношені;
- 4) фальшиві банкноти та зношені;
- 5) незначно зношені та зіпсовані.

258. Вкажіть, значно зношені банкноти і монети це:

- 1) банкноти, незначно пошкоджені водою;
- 2) банкноти, розрізані на вузькі смуги;
- 3) банкноти з утраченими частинами, якщо збереглось не менше 75% початкової площі банкноти;
- 4) банкноти з утраченими частинами, якщо збереглось не менше 55% початкової площі банкноти;
- 5) фальшиві банкноти.

259. Вкажіть, банкноти і монети, що викликали сумнів щодо справжності й платіжності, установи банків:

- 1) експропріюються;
- 2) націоналізуються;
- 3) даруються;
- 4) передаються на експертизу до територіального управління Національного банку за місцезнаходженням банку;
- 5) передаються до суду.

260. Вкажіть, Національний банк України може підтримувати ліквідність комерційних банків здійсненням:

- 1) операцій з рефінансування банків, депозитних операцій;
- 2) редепозитних операцій;
- 3) операції конвертованого РЕПО;
- 4) інвестицій у основні засоби;
- 5) купівлі акцій комерційних банків.

3.7. Приклади тестових завдань із дисципліни “Фінансовий менеджмент”

261. Відповідно до принципів визначення планового показника методи планування поділяються на:

- 1) екстраполяційний;
- 2) інтополяційний;
- 3) інтерполяційний;
- 4) правильні відповіді 2 та 3;
- 5) правильні відповіді 1 та 3.

262. Вкажіть, які найпростіші та найпоширеніші в практиці моделі планування:

- 1) описові;
- 2) аналітичні;
- 3) імітаційні;
- 4) реалістичні;
- 5) екстраполяційні.

263. Визначіть правильне твердження:

- 1) дослідження факторів зовнішнього середовища і ступеня їхнього впливу на результативність діяльності підприємства не потребує попереднього вивчення економіко-правових умов діяльності підприємства;
- 2) система поточного планування формування і використання рівня результативності діяльності підприємства (друга із зазначених трьох систем планування) базується на політиці її регулювання і полягає у розробленні конкретних видів планів;
- 3) описові моделі планування налаштовані на відтворення реальних ситуацій і дають змогу маніпулювати створеною моделлю з метою знайдення оптимального рішення через імітацію наслідків за всіма можливими варіантами дій;
- 4) стратегічне планування – це прийняття рішень про те, як повинні бути розподілені ресурси організації для досягнення стратегічних цілей;
- 5) всі відповіді правильні.

264. Вкажіть, які головні системи фінансового планування можна використовувати при плануванні прибутку підприємства та рентабельності:

- 1) прогнозування рівня результативності діяльності підприємства та його використання;
- 2) поточне планування рівня результативності діяльності підприємства та його використання;
- 3) оперативне планування рівня результативності діяльності підприємства та його використання;
- 4) немає правильної відповіді;
- 5) усі відповіді правильні.

265.Визначте найменш точний метод, розрахунок прибутку якого ведеться по підприємству в цілому від випуску, реалізації всієї продукції:

- 1)планування прибутку на основі показника витрат на 1 грн. продукції;
- 2)прямий метод;
- 3)економічний;
- 4)аналітичний;
- 5)немає правильної відповіді.

266.Вкажіть, як здійснюється розрахунок прибутку аналітичним (економічним) методом:

- 1)порівняною продукцією;
- 2)непорівняною продукцією;
- 3)порівняною і непорівняною продукцією;
- 4)реалізованою продукцією;
- 5)порівняно реалізованою продукцією.

267.Зазначте, які системи необхідно використовувати для планування прибутку підприємства:

- 1)прогнозування рівня результативності діяльності підприємства та його використання;
- 2)оперативне планування рівня результативності діяльності підприємства та його використання;
- 3)оперативне планування рівня результативності діяльності підприємства та його використання. Кожній із цих систем властиві свої форми реалізації;
- 4)немає правильної відповіді;
- 5)правильні відповіді 1 та 3.

268.Визначте період планування політики регулювання результативності:

- 1)до 1 року;
- 2)1 рік;
- 3)до 3 років;
- 4)3 роки;
- 5)до 5 років.

269.Виберіть правильне твердження:

- 1)метод прямого розрахунку – найпоширеніший на підприємствах на сьогоднішній день;
- 2)метод прямого розрахунку – застосовується, як правило, при невеликому асортименті продукції;

- 3)сутність методу прямого розрахунку в тому, що прибуток обчислюється як сума між виручкою від реалізації продукції (у відповідних цінах за винятком ПДВ і акцизів) і повною її собівартістю;
- 4)правильна відповідь 1 та 2;
- 5)правильна відповідь 2 та 3.

270.Виберіть правильне твердження:

- 1)аналітичний метод базується на вивченні тенденції змін прибутку;
- 2)аналітичний метод базується на вивченні тенденції змін рентабельності;
- 3)аналітичний метод базується на прогнозуванні змін факторів, що впливають на їхню величину;
- 4)правильні відповіді 1 та 3;
- 5)усі відповіді правильні.

271.Виділяють такі основні групи фінансових ризиків:

- 1)цільові;
- 2)операційні;
- 3)фінансові;
- 4)інвестиційні;
- 5)правильні відповіді 2, 3 та 4.

272.Вкажіть, які існують стратегії управління фінансовими ризиками:

- 1)стратегія уникнення ризику;
- 2)стратегія прийняття ризику;
- 3)стратегія утримання ризику;
- 4)стратегія відхилення ризику;
- 5)правильні відповіді 1 та 3.

273.Вкажіть, яку стратегію можна ідентифікувати як пасивну стратегію управління ризиком:

- 1)стратегія уникнення ризику;
- 2)стратегія прийняття ризику;
- 3)стратегія утримання ризику;
- 4)стратегія відхилення ризику;
- 5)правильна відповідь відсутня.

274. Вкажіть, стратегія утримання ризику реалізується на основі сукупності спеціальних методів:

- 1) диверсифікація фінансових ризиків;
- 2) хеджування фінансових ризиків;
- 3) структурування фінансових ризиків;
- 4) страхування фінансових ризиків;
- 5) правильні відповіді 1, 2 та 4.

275. Вкажіть, у рамках страхування ризиків виділяють:

- 1) самострахування;
- 2) перестрахування;
- 3) комерційне страхування;
- 4) нейтральне страхування;
- 5) правильні відповіді 1 та 3.

276. Зазначте, основою самострахування виступає:

- 1) статутний капітал;
- 2) пайовий капітал;
- 3) резервний капітал;
- 4) неоплачений капітал;
- 5) усі відповіді правильні.

277. Вкажіть, у рамках диверсифікації ризиків виділяють:

- 1) диверсифікація активів;
- 2) диверсифікація продукції;
- 3) диверсифікація боргових зобов'язань;
- 4) диверсифікація фінансових вкладень;
- 5) усі відповіді правильні.

278. Вкажіть, хеджування ризиків – це:

- 1) активна стратегія нейтралізації фінансових ризиків із використанням похідних цінних паперів або введенням певних застережних умов до господарських договорів;
- 2) фінансово-математична модель оптимізації прийняття управлінських фінансових рішень з метою зменшення сукупного фінансового ризику за рахунок його усереднення між складовими, що характеризуються різним рівнем специфічного ризику;

- 3) створення певних резервних фондів коштів з метою фінансового покриття потенційних збитків (а також негативних фінансових результатів, додаткових витрат фінансових, матеріальних та інших ресурсів) суб'єкта господарювання;
- 4) фінансово-математична форма узгодження рівня фінансового ризику суб'єкта господарювання та абсолютної величини цільового показника;
- 5) правильні відповіді 2 та 4.

279. Вкажіть, у рамках стратегії хеджування ризиків використовують наступні фінансові інструменти:

- 1) форвардні контракти;
- 2) ф'ючерсні контракти;
- 3) форфейтингові контракти;
- 4) своп-контракти;
- 5) правильні відповіді 1, 2 та 4.

280. Вкажіть, яку стратегію можна ідентифікувати як активну стратегію управління ризиком:

- 1) стратегія уникнення ризику;
- 2) стратегія прийняття ризику;
- 3) стратегія утримання ризику;
- 4) стратегія відхилення ризику;
- 5) правильна відповіді немає.

281. Вкажіть, за належністю підприємству капітал поділяється на такі види:

- 1) позиковий, власний;
- 2) національний, іноземний;
- 3) капітал у виробничій формі, у грошовій формі;
- 4) акціонерний, пайовий;
- 5) основний, оборотний.

282. Вкажіть, за об'єктом інвестування капітал поділяється на такі види:

- 1) акціонерний, пайовий;
- 2) приватний, державний;
- 3) легальний, іноземний;
- 4) основний, оборотний;
- 5) національний, іноземний.

283. Вкажіть, за організаційно-правовими формами капітал поділяється на такі види:

- 1) національний, іноземний;
- 2) пайовий, індивідуальний, акціонерний;
- 3) "тіньовий", національний;
- 4) усі відповіді неправильні;
- 5) товарний, виробничий.

284. Вкажіть, капітал – це:

- 1) інвестиційний ресурс;
- 2) джерело доходу;
- 3) накопичена цінність;
- 4) об'єкт купівлі-продажу;
- 5) усі відповіді правильні.

285. Вкажіть, скільки стадій проходить капітал у процесі його кругообігу:

- 1) 1;
- 2) 10;
- 3) 5;
- 4) 3;
- 5) кругообігу капіталу не існує.

286. Зазначте, капіталовіддача:

- 1) дозволяє визначити долю чистих активів підприємства в загальній їх сумі;
- 2) визначає розмір прострочених фінансових зобов'язань;
- 3) визначає структуру капіталу;
- 4) є першою стадією аналізу капіталу підприємства;
- 5) характеризує обсяг реалізації продукції, що припадає на одиницю капіталу.

287. Вкажіть, що є головним виміром ринкової вартості підприємства:

- 1) собівартість продукції;
- 2) ситуація на міжнародному ринку;
- 3) ПДВ;
- 4) капітал;
- 5) витрати на виробництво.

288. Вкажіть, економічна сутність капіталу полягає у його характеристиках:

- 1) капітал підприємства є основним фактором виробництва;
- 2) капітал характеризує фінансові ресурси підприємства, які забезпечують дохід;
- 3) капітал є головним джерелом формування добробуту його власників;
- 4) капітал підприємства є головним виміром його ринкової вартості;
- 5) усі відповіді правильні.

289. Вкажіть, що не є етапом процесу оптимізації структури капіталу підприємства:

- 1) аналіз капіталу підприємства;
- 2) оцінка основних факторів, що визначають формування структури капіталу;
- 3) оптимізація структури капіталу за критерієм максимізації рівня фінансової рентабельності;
- 4) оптимізація структури капіталу за критерієм мінімізації його вартості;
- 5) визначення обсягу реалізації готової продукції.

290. Вкажіть, яке з наведених тверджень є складовою умовою моделі “економічно обґрунтованого обсягу замовлення запасів”:

- 1) не усі параметри відомі і постійні;
- 2) очікувану вартість продукції не можна прогнозувати;
- 3) попит нестабільний і добре вивчений;
- 4) замовлення здійснюються із можливими затримками до 7 днів;
- 5) ніяких кількісних знижок замовнику не надається.

291. Вкажіть, “20 % статей запасів займають 80 % у вартості всіх закуплених товарно-матеріальних цінностей, а отже, на 80 % визначають загальний результат управління запасами. І навпаки, час і зусилля, витрачені на управління іншими 80 % позицій товарно-матеріальних цінностей, можуть змінити загальний результат не більш як на одну п’яту”. Дане твердження є поясненням до:

- 1) закону Паретто з позицій менеджменту товарно-матеріальних запасів;
- 2) моделі Уілсона, яка застосовується для визначення оптимального обсягу замовлення запасів;
- 3) моделі управління запасами Баумоля;
- 4) моделі управління запасами Міллера-Орра;
- 5) немає правильної відповіді.

292. Вкажіть, контроль за ефективністю управління запасами на вітчизняних підприємствах здійснюють за допомогою:

- 1) аналізу зміни швидкості обороту запасів;
- 2) аналізу зміни показника матеріаломісткості виробництва;
- 3) аналізу зміни в структурі запасів підприємства;
- 4) аналізу зміни показників рентабельності виробництва;
- 5) усі відповіді правильні.

293. Виберіть правильне твердження:

- 1) важливим моментом стратегічного управління товарно-матеріальними запасами є обґрунтування раціонального способу їх закупівлі;
- 2) економіко-математичні методи нормування товарних запасів базуються на вивченні рівня товарних запасів, що склався за минулі періоди, з врахуванням впливу окремих факторів на швидкість обігу товарів;
- 3) на управління товарно-матеріальними запасами не впливає інфляція;
- 4) за законом Паретто фінансовим менеджерам доцільно сконцентрувати свою увагу на тих 20 % статей запасів, у яких зав'язано до 80 % фінансових ресурсів фірми цього цільового призначення;
- 5) усі відповіді правильні.

294. Вкажіть, у процесі фінансового управління товарно-матеріальними запасами особливу увагу необхідно звернути на визначення:

- 1) оптимального обсягу замовлення;
- 2) моменту замовлення;
- 3) раціонального способу закупівлі;
- 4) усі відповіді правильні;
- 5) немає правильної відповіді.

295. Вкажіть, на яких принципах базується нормування товарних запасів:

- 1) оптимальність, комплексність, науковість, реальність, ефективність;
- 2) оптимальність, надійність, науковість, реальність, ефективність;
- 3) постійність, надійність, науковість, реальність, ефективність;
- 4) оптимальність, надійність, науковість, реальність, універсальність;
- 5) гласність, надійність, науковість, реальність, ефективність.

296. Вкажіть, до якої групи методів нормування запасів належить метод нормування запасів з урахуванням їх середньорічних змін:

- 1) експертні методи нормування;
- 2) економіко-математичні методи нормування;
- 3) економіко-статистичні методи нормування;
- 4) методи техніко-економічних розрахунків;
- 5) немає правильної відповіді.

297. Вкажіть, який метод контролю за запасами застосовується у тих випадках, коли список товарно-матеріальних запасів дуже довгий і умови зберігання вимагають додаткової площі для складування:

- 1) метод Дельфі;
- 2) експертний метод;
- 3) метод техніко-економічних розрахунків;
- 4) метод ABC;
- 5) метод “Максимального замовлення”.

298. Вкажіть, у яких випадках можна відмовитися від кількісних моделей управління товарно-матеріальними запасами:

- 1) нестабільних поставок товарно матеріальних запасів;
- 2) очікуваного підвищення цін на товарно-матеріальні запаси;
- 3) невизначеності умов господарювання;
- 4) швидкого фізичного або морального зносу товарно-матеріальних цінностей;
- 5) усі відповіді правильні.

299. Вкажіть, аналіз фінансових показників здійснюється за такими напрямками:

- 1) аналіз структури фінансової звітності;
- 2) аналіз обсягу випуску та реалізації продукції, товарів;
- 3) аналіз основних активів підприємства;
- 4) аналіз чисельності персоналу;
- 5) аналіз витрат на виробництво і реалізацію продукції, товарів.

300. Вкажіть, експрес-аналіз проводиться на підставі наступних принципів:

- 1) економічність;
- 2) відбір системи показників, які є найбільш суттєвими для аналізу фінансового стану підприємства і відстеження їх динаміки;

- 3) виявлення проблемних моментів у фінансово-господарській діяльності підприємства;
- 4) формування висновку про необхідність (доцільність) подальшого поглибленого аналізу фінансового стану підприємства;
- 5) правильні відповіді 2, 3 та 4.

**4. Приклади задач до державного екзамену з фінансів
для студентів спеціальності “Фінанси і кредит”
(освітньо-кваліфікаційний рівень “спеціаліст”, “магістр”)**

Задача 1

Фірма “Автосервіс” збанкрутувала. Кредиторська заборгованість становила за даними балансу 255 тис грн.. Сума активів фірми – 205 тис грн.. Заборгованість із заробітної плати – 30 тис грн., плата до бюджету – 25 тис грн.. Кредитори в кількості трьох осіб мали рівні частки в боржника. Визначте величину конкурсної маси, яка буде повернута кожному кредиторіві.

Задача 2

Основні показники діяльності підприємства наведено в таблиці.

Показник	Попередній місяць	Звітний місяць
Виручка від реалізації продукції за вирахуванням ПДВ, акцизів, тис. грн.	17 967	34 220
Прибуток, тис грн.	3290	6720
Повна собівартість реалізованої продукції, тис грн.	14 677	27 500
Сума змінних витрат, тис. грн.	13 132	25 000

Розрахувати:

- 1) поріг рентабельності та запас фінансової стійкості;
- 2) чи можна вважати, що підприємство перебуває у стані фінансової кризи?

Обґрунтуйте свою відповідь.

Задача 3

На основі даних про діяльність підприємства розрахувати такі показники аудиту власного капіталу:

- дивіденди на одну просту акцію;
- рентабельність акції;
- чистий прибуток на одну просту акцію;
- коефіцієнт цінності акцій.

Відомо, що виручка від реалізації 300 000 грн, собівартість реалізованої продукції 170 000 грн, інші операційні доходи 520 грн, адміністративні витрати 12 260 грн, витрати на збут 4 800 грн, інші операційні витрати 9 550 грн,

дивіденди 6000 грн, кількість простих акцій – 200 000 шт., ринкова вартість акції 0,01 грн.

Задача 4

Оцінити прибутковість підприємства, розрахувавши коефіцієнт рентабельності власного капіталу, операційну рентабельність продажу, рентабельність основної діяльності, коефіцієнт прибутковості активів, виходячи з таких даних: прибуток після оподаткування 3 885,83 грн, власний капітал 410 650 грн, виручка від реалізації (з ПДВ) – 301 150 грн, валовий прибуток від реалізації – 16 908,33 грн, собівартість продукції 201 150 грн, прибуток до оподаткування 7 908,33 грн, активи 1 032 050 грн, нематеріальні активи 51 175 грн.

Задача 5

У звітному році підприємством одержано 1250 тис. грн. чистого прибутку і сплачено 95 тис. грн. відсотків за користування позиковими коштами. Чисті активи підприємства склали 832 тис. грн., а резервний фонд – 4,25 % від суми чистих активів. Підприємство емітувало 100 000 шт. акцій (з них 2 000 – привілейованих) з ринковою вартістю 50 тис. грн., за якими звітного року нарахувало 5,5 тис. грн. дивідендів. Балансова вартість акцій – 4 950 тис. грн. Проаналізуйте фінансовий стан корпорації за допомогою показників:

- 1) капіталізованої вартості акцій;
- 2) віддачі акціонерного капіталу;
- 3) балансової вартості однієї акції;
- 4) співвідношення ринкової і балансової вартості акцій;
- 5) прибутку на акцію;
- 6) дивідендної віддачі на акцію;
- 7) коефіцієнта "ціна-дохід";
- 8) коефіцієнта платіжності;
- 9) коефіцієнта забезпеченості привілейованих акцій.

Задача 6

Акції з $\beta = 1,2$ продаються за 50 дол кожна. Поточний дивіденд становить 2,5 дол. Компанія-емітент розвивається стабільно і передбачається, що через рік акція коштуватиме 54 дол. Безпечна ставка становить 7 %, середня ринкова ставка дорівнює 14 %. Яка очікувана та необхідна ставка доходу за цими акціями? Зробіть висновок про доцільність купівлі таких акцій.

Задача 7

Оцінити доцільність вкладення коштів в окремі цінні папери, використовуючи правило прийняття рішень за моделлю оцінки капітальних активів, якщо очікувана рентабельність операції становить 14 %, β -коефіцієнт дорівнює 1,3, середня дохідність ринкового портфеля інвестицій дорівнює 10 %, а безризикова процентна ставка на ринку капіталів встановлена на рівні 6 %.

Задача 8

Прийнято рішення про заснування відкритого акціонерного товариства. Засновниками була організована відкрита підписка на акції, результати якої характеризуються такими даними:

- номінальна вартість акцій – 27 грн, курс емісії – 100 %.
- кількість акцій, які підлягають розміщенню – 11 000 шт.;
- накладні витрати, пов'язані із заснуванням підприємства – 1 060 грн.;
- на момент скликання установчих зборів акціонерного товариства було сплачено 50 % номінальної вартості акцій.

Чи буде засноване АТ? Який вигляд матиме перший розділ пасиву балансу акціонерного товариства за умови його реєстрації?

Задача 9

Розрахувати середньозважену вартість капіталу підприємства за даними таблиці:

Джерело фінансування	Сума, тис грн	Середня вартість фінансування, %
Акціонерний капітал, у т.ч.:		
Прості акції	600	32
Привілейовані акції	60	25
Нерозподілений прибуток	300	30
Позиковий капітал, у т.ч.		
Довгострокові кредити	100	20
Короткострокові кредити	400	15
Усього	1460	-

Задача 10

На основі наведених нижче даних визначте величину чистого та нерозподіленого прибутку ВАТ “Акціонерне”. У звітному періоді чиста виручка від реалізації продукції становила 840 000 грн; грошові витрати на виробництво та реалізацію товарної продукції – 475 000 грн, величина нарахованої амортизації – 145 000 грн; податок на прибуток нарахований

відповідно до діючих ставок за загальною системою оподаткування; ПДВ – 120 000 грн; у зв'язку з виплатою грошових дивідендів за попередній період підприємство нарахувало та сплатило до бюджету податок у сумі 40 000 грн; відповідно до статутних документів здійснено відрахування до резервного капіталу – 15 %; виплата грошових дивідендів не передбачалася.

Задача 11

Провести розподіл прибутку підприємства та визначити рівень його самофінансування, якщо:

- за звітний період підприємство отримало виручку від реалізації продукції в розмірі 125 500 грн (в т.ч. ПДВ);
- акцизний збір – 1 520 грн;
- загальна сума виробничих витрат склала 78 500 грн;
- адміністративні витрати становили 2 600 грн;
- витрати на збут – 4 000 грн;
- за звітний період підприємство отримало дохід від курсових різниць в сумі 5 600 грн;
- дохід від списання кредиторської заборгованості, за якою минув строк позовної давності – 1 500 грн;
- згідно статуту підприємства 25 % прибутку спрямовується на поповнення резервного капіталу, 10 % - на створення резерву забезпечення майбутніх витрат та платежів, а решта – на реінвестування.

Задача 12

Підприємство станом на 10.04 на поточному рахунку мало кошти у сумі 5400 грн.

Протягом дня на поточний рахунок було ще зараховано платежів на загальну суму 22 300 грн.

Крім того, до банку надійшло багато платіжних доручень щодо списання з рахунка підприємства: сум податку на прибуток у сумі 3950 грн; оплати рахунка-фактури за поставку комплектуючих у сумі 10 500 грн. Також банк отримав вимогу-доручення від: енергопостачальної організації державного комунального господарства в сумі 3900 грн; підприємства-постачальника на підставі рішення господарського суду — у сумі 10 000 грн. В якому порядку візьме до сплати ці розрахункові документи операціоніст банку? Чи вистачить коштів на поточному рахунку, якщо ні, то які можливі дії підприємства?

Задача 13

Підприємство станом на 20.05 отримало такі платежі:

- 1) виручку від реалізації на суму 3495 грн;
- 2) попередню оплату за продукцію на суму 2500 грн;

3) комунальні платежі за передане в оренду приміщення 390 грн.;

Залишок коштів на поточному рахунку станом на 20.05 дорівнював 4870 грн.

20.05 – термін, коли банк здійснює розрахунки за договором про касове обслуговування. Відповідно до цього договору послуги банку становлять 1 % від обороту за касою та оплата за перебування коштів на поточному рахунку — 0,5 % від обороту за поточним рахунком. Обороти по касі за звітний місяць становив 20 050 грн.

Протягом звітного місяця на поточному рахунку підприємства щоденно в середньому було коштів на суму 3000 грн. Платежів упродовж 20.05 підприємство не здійснювало. Визначити залишок коштів на поточному рахунку станом на 21.05.

Задача 14

Використовуючи модель Баумоля визначити середній та максимальний залишок грошових коштів на основі наступних даних:

- плановий річний обсяг вихідного грошового потоку з операційної діяльності підприємства становить 315 тис грн.;
- витрати на обслуговування однієї операції поповнення грошових коштів складає 85 грн.;
- середньорічна ставка відсотків за короткостроковими фінансовими інвестиціями становить 15 %.

Задача 15

Визначити обсяги вхідних грошових потоків на підприємстві в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності на основі таких даних:

- підприємство отримало кредит в сумі 50 тис грн.;
- надходження від емісії простих акцій становить 100 тис грн., в т.ч.:
  - 1) на збільшення статутного капіталу спрямовано 80 %;
  - 2) на збільшення додаткового капіталу спрямовано 20 %;
- отримано виручку від реалізації продукції (з ПДВ) у розмірі 320 тис грн.;
- отримано дивіденди від інших підприємств у сумі 10 тис грн.;
- отримано дохід від володіння облігаціями внутрішньої державної позики у розмірі 40 тис грн.;
- отримано дохід від реалізації основних засобів обсягом 120 тис грн.;
- виплачено дивіденди власникам в сумі 50 тис грн.

Задача 16

Визначити грошові потоки від фінансової діяльності акціонерного товариства за звітний рік на основі таких даних:

- 1) прибуток підприємства до оподаткування становить 100 тис грн.;
- 2) надходження від емісії акцій становлять 150 тис грн., у т.ч. на збільшення статутного капіталу було спрямовано 100 тис грн.;
- 3) надходження від емісії облігацій складають 60 тис грн.;
- 4) підприємство нарахувало дивідендів на суму 45 тис грн.;
- 5) собівартість реалізованої продукції складає 750 тис грн., у т.ч. амортизація основних засобів – 18 тис грн.

Задача 17

Використовуючи модель Міллера-Орра визначити діапазон коливань залишку грошових коштів, а також максимальну та середню суму такого залишку на основі таких даних: мінімальний залишок грошових коштів, встановлений на підприємстві на плановий період, складає 6 806 грн; стандартне відхилення щоденного обсягу вихідного грошового потоку операційної діяльності за даними аналізу у попередньому році становило 1 075 грн; витрати на обслуговування однієї операції поповнення грошових коштів складають 65 грн; середньорічна ставка відсотка за короткостроковими фінансовими інвестиціями становить 0,06 %.

Задача 18

Підприємство очікує протягом наступних п'яти років отримати чистий прибуток та здійснити витрати у таких розмірах:

Чистий прибуток: 1 рік – 2 800 грн; 2 рік – 2 600 грн; 3 рік – 1 800 грн; 4 рік – 1 400 грн; 5 рік – 1 600 грн.

Капітальні витрати: 1 рік – 2 000 грн; 2 рік – 2 000 грн; 3 рік – 2 100 грн; 4 рік – 1 900 грн; 5 рік – 1 800 грн.

В поточному періоді акціонерний капітал підприємства складається з 1 000 штук акцій при виплаті дивідендів у 2,5 грн на акцію. Дивідендна політика буде утворюватися за залишковим принципом.

Визначити розмір дивідендів на акцію та обсяг зовнішнього фінансування в кожному році.

Задача 19

Загальний капітал акціонерного товариства 40 500 грн. Прибуток, що спрямовується на виплату дивідендів, — 8000 грн. Кількість випущених акцій — 4500 штук, у тому числі привілейованих 500 шт. з фіксованою ставкою дивідендів у розмірі 33,3 %.

Розрахувати розмір дивідендів на 1 звичайну акцію.

Задача 20

Фінансову діяльність підприємства протягом року характеризують наступні дані:

- здійснено розміщення корпоративних прав за курсом 115 %;
- номінальна вартість емісії 110 тис грн.;
- чистий прибуток підприємства – 65 тис грн.;
- 35 % чистого прибутку спрямовано на виплату дивідендів;
- 5 % чистого прибутку використано на поповнення резервного капіталу;
- підприємство отримало на безоплатній основі необоротні активи первісною вартістю 15 тис грн.;
- підприємство здійснило дооцінку активів на суму 3 тис грн..

Розрахувати приріст власного капіталу підприємства за звітний період у розрізі окремих статей.

Задача 21

Відкрите акціонерне товариство планує додатково випустити 300 тис штук привілейованих акцій за ціною 0,8 грн за одну акцію за рахунок дивідендного фонду. Підприємство вже випустило 300 тис штук акцій за ціною 5 грн за кожен. Витрати на емісію цих акцій становлять 2 % від загальної суми емісії акцій.

Визначити вартість додаткового капіталу, що залучається шляхом емісії привілейованих акцій.

Задача 22

Визначити рух коштів від інвестиційної діяльності підприємства за звітний період за наступними операціями:

- надходження коштів від емісії акцій становить 220 000 грн, в т.ч. на збільшення статутного капіталу – 150 000 грн;
- грошові надходження від продажу акцій інших підприємств – 65 000 грн;
- надходження від емісії облігацій – 12 000 грн;
- підприємство виплатило дивіденди на суму 23 000 грн;
- кошти, спрямовані на придбання основних засобів – 25 000 грн;
- дохід від реалізації нематеріальних активів – 2 600 грн;
- вартість придбаних облігацій – 2 900 грн;
- амортизаційні відрахування – 10 000 грн.

Задача 23

Промислове підприємство планує через три роки придбати нове обладнання. Очікується, що майбутня вартість устаткування становитиме 900

тис грн. Визначте, яку суму коштів потрібно помістити на депозитний рахунок банку, щоб через три роки одержати достатню суму коштів, якщо ставка за депозитними рахунками установлена в розмірі 17 % річних із нарахуванням відсотків два рази на рік або 21 % з нарахуванням складних відсотків один раз на рік.

Задача 24

Підприємство вирішило вкласти вільні кошти в розмірі 20 тис грн. строком на 3 роки. Є три альтернативних варіанти вкладень. За першим варіантом кошти вносяться на депозитний рахунок банку із щорічним нарахуванням складних відсотків за ставкою 21 %, за другим варіантом – щорічне нарахування 25 % за простими відсотками, за третім варіантом – щоквартальне нарахування складних відсотків за ставкою 18 % річних. Необхідно визначити найкращий варіант вкладення коштів.

Задача 25

Підприємство придбало споруду за 215 000 грн на таких умовах: 1) 30 % вартості оплачується негайно; 2) залишкова частина погашається річними платежами протягом 8 років із нарахуванням 15 % річних на непогашену частину кредиту за схемою складних відсотків. Визначте загальну суму відсотків до виплати.

Задача 26

Визначте доцільність прийняття рішення про доцільність реалізації інвестиційних проектів та обґрунтуйте вибір найбільш привабливого з них за критеріями чистої приведеної вартості, індексу рентабельності та норми окупності, якщо проектна дисконтна ставка дорівнює 17 % за обома проектами, обсяг інвестицій для першого проекту становить 200 000 грн, а другого – 150 000 тис грн. Грошові потоки за проектами мають такий вигляд:

Роки	Проект 1	Проект 2
1	80 000	115 000
2	80 000	115 000
3	65 000	-
4	65 000	-

Задача 27

Куплено акцію за 50 грн; прогнозований дивіденд наступного року становить 2 грн. Очікується, що в наступні роки цей дивіденд буде зростати з

темпом 10 %. Яка прийнятна норма прибутку, використана інвестором під час прийняття рішення про купівлю акції?

Задача 28

Купонна облигація з номіналом 70 грн та строком обігу 3 роки має східчасто зростаючу купонну ставку. Її величина встановлена при випуску облигації та становить 20 % річних і рівномірно зростає на 10 % кожні півроку. Купонний дохід виплачується за кожне півріччя. За якою ціною інвестор згодний буде придбати цю облигацію, якщо є альтернативний варіант вкладення капіталу зі ставкою доходу 20 %.

Задача 29

Оцінити вартість корпоративних прав методом ринкової вартості по рівню котирування акцій та методом капіталізованої вартості, якщо середній рівень котирування акцій 1,5, кількість емітованих акцій 251 150 грн, кількість викуплених акцій 30 000 грн, балансовий прибуток 8 905,83 грн, амортизація 57 326,47 грн, кількість кварталів у звітному періоді – 4, рентабельність 0,051, залишок довгострокового боргу 97 350 грн.

Задача 30

Визначити оцінку об'єкта X, використовуючи методику попарного порівняння з об'єктами-аналогами, маючи на увазі наступні характеристики:

Об'єкти \ Характеристики	Об'єкт оцінки	Аналог №1	Аналог №2	Аналог №3
Місцезнаходження	задовільне	добре	задовільне	добре
Зона генплану (наявність обмежень <, без обмежень +)	змішана <	виробнича +	виробнича +	змішана <
Права власника на об'єкт	власність	власність	оренда	оренда
Інфраструктура	добра	добра	задовільна	задовільна
Питома вага угоди, дол./ м ²	X = ?	200	140	100

При розрахунку прийняти розподіл впливу характеристик: якість місцезнаходження 40 %; обмеження в використанні 10 %; права власності на об'єкт 30 %; інфраструктура 20 %.

5. Приклади розв'язування задач до державного екзамену з фінансів
для студентів спеціальності “Фінанси і кредит”
 (освітньо-кваліфікаційний рівень “спеціаліст”, “магістр”)

Задача 1

Виручка від реалізації продукції становить 16 000 грн., змінні витрати на виробництво продукції складають 10 000 грн., а умовно-постійні – 4 000 грн. Визначити:

- 1) поріг рентабельності та запас фінансової стійкості;
- 2) вплив операційного важеля на прибуток підприємства;
- 3) як зберегти прибуток при скороченні виручки на 10 %?

Розв'язання:

- 1) Визначаємо поріг рентабельності:

Поріг рентабельності (грн.)= постійні витрати / частка валової маржі у виручці даного товару.

$$\text{Валова маржа} = 16\,000 - 10\,000 = 6\,000 \text{ грн.}$$

$$\text{Частка маржі у виручці товару} = 6\,000 : 16\,000 = 0,375.$$

$$\text{ПР (грн.)} = 4000 : 0,375 = 10\,667 \text{ грн.}$$

$$\text{Запас фінансової стійкості} = 16\,000 - 10\,667 = 5\,333 \text{ грн.}$$

- 2) Визначаємо силу впливу операційного важеля:

$$\text{Операційний ліверидж} = \text{Валова маржа} / \text{прибуток}$$

Ефект операційного лівериджу показує на скільки % зміниться прибуток при зміні виручки від реалізації на 1 %.

$$\text{Валова маржа} = \text{прибуток} + \text{постійні витрати}$$

$$\text{Прибуток} = \text{валова маржа} - \text{постійні витрати}$$

$$\text{Прибуток} = 6\,000 - 4\,000 = 2\,000 \text{ грн.}$$

$$\text{Операційний ліверидж} = 6\,000 : 2\,000 = 3$$

Отже, при скороченні виручки на 10 % прибуток скоротиться на 30 %.

- 3) Визначаємо, на скільки треба знизити силу впливу операційного лівериджу й умовно-постійні витрати, щоб зберегти прибуток 2 000 грн. при зниженні виручки від реалізації до 14 400 грн. ($16\,000 \times 0,9$ або при зниженні виручки на 10 %):

$$\text{Ефект операційного лівериджу} = (14\,400 \times 0,375) : 2\,000 = 2,7.$$

Отже, операційний ліверидж буде становити 2,7 (знизити його треба на $3 - 2,7 = 0,3$). Умовно постійні витрати повинні становити $5\,400 - 2\,000 = 3\,400$ грн., тобто їх варто скоротити на $4\,000 - 3\,400 = 600$ грн.

Відповідь: 1) ПР = 10 667 грн., запас фінансової стійкості – 5 333 грн.; 2) операційний ліверидж становить 3; 3) при скороченні виручки на 10 % для збереження прибутку у 2 000 грн. потрібно скоротити умовно-постійні витрати на 600 грн.

Задача 2

Обчислити виручку від реалізації продукції та обсяг реалізації продукції в точці беззбитковості в натуральних показниках, якщо обсяг реалізації товару становить 100 шт., ціна реалізації за штуку – 15 грн., купівельна вартість одиниці товару – 10 грн., умовно-постійні витрати – 40 грн., умовно-змінні витрати – 100 грн.

Розв'язання:

Поріг беззбитковості (шт.) = прями постійні витрати / валова маржа на 1 продукції

ПБ (шт.) = $40 : (15 - 1) = 40 : 14 = 3$ шт.

ПБ (грн.) = $3 \times 15 = 45$ грн.

Відповідь: обсяг реалізації продукції у точці беззбитковості – 3 шт., а виручка від реалізації продукції у точці беззбитковості становить 45 грн.

Задача 3

Виручка підприємства складає 1,5 млн. грн., змінні витрати на виробництво продукції – 1,05 млн. грн., а постійні – 0,3 млн. грн. Знайти:

1) скільки відсотків прибутку вдасться зберегти підприємству, якщо виручка від реалізації продукції зменшиться на 25 %;

2) відсоток зниження виручки, при якому підприємство повністю залишиться без прибутку і знову стане на поріг рентабельності;

3) на скільки відсотків необхідно знизити постійні витрати, щоб при скороченні виручки на 25 % і при попередній силі дії операційного лівериджу підприємство зберегло 60 % прибутку.

Розв'язання:

Ефект операційного лівериджу = валова маржа / прибуток.

Ефект операційного лівериджу = $(1 - 1,05) : (1 - 1,05 - 0,3) = 0,45 : 0,15 = 3$.

Якщо виручка від реалізації продукції зменшиться на 25 %, то прибуток підприємства знизиться на 75 % (3×25 %). Тобто підприємство збереже лише 25 % (100 % – 75 %) від того прибутку, що є.

2) ефект операційного лівериджу = Δ прибутку : Δ виручки.

Звідси, Δ виручки = Δ прибуток / Ефект операційного лівериджу.

Δ виручки = 100 % : 3 = 33,3 %.

Якщо виручка зменшиться на 33,3 %, то підприємство стане на поріг рентабельності і буде без прибутку.

3) $EOЛ = (\text{прибуток} + \text{пост. витрати}) / \text{прибуток}$

Пост. витрати = $(EOЛ - 1) \times \text{прибуток}$ (в нашій задачі новий прибуток).

Прибуток новий = $(1,5 - 1,05 - 0,3) \times 0,6 = 0,09$ млн. грн.

0,6 = 60 % прибутку, які повинно зберегти підприємство.

Постійні витрати = $(3 - 1) \times 0,09 = 0,18$ млн. грн.

Приріст постійних витрат = $0,3 - 0,18 = 0,12$ млн. грн.

% зниження постійних витрат = $0,12 : 0,3 \times 100\% = 40$ %

Відповідь: 1) підприємству вдасться зберегти 25 % прибутку; 2) виручка повинна знизитись на 33,3 % для того, щоб підприємство залишилося без прибутку; 3) постійні витрати необхідно знизити на 40 %.

Задача 4

На основі даних про діяльність підприємства розрахувати показники аудиту власного капіталу, а саме:

- коефіцієнт фінансової незалежності;
- коефіцієнт фінансової стійкості;
- коефіцієнт маневреності власного капіталу.

Відомо, що власний капітал підприємства рівний 450 тис. грн, валюта балансу 862 тис. грн., позиковий капітал 362 тис. грн., необоротні активи 331 тис. грн., оборотні активи 369 тис. грн, довгострокові зобов'язання 200 тис. грн., активи 821 тис. грн.

Розв'язання:**1. Коефіцієнт фінансової незалежності:**

$K_{ф.н.} = \text{Власний капітал} / \text{Валюта балансу}$

$$K_{ф.н.} = 450 : 862 = 0,52$$

Частка коштів власників підприємства у загальній сумі коштів, вкладених у майно підприємства становить 52 % та є вищим нормативного ($> 0,5$).

2. Коефіцієнт фінансової стійкості:

$K_{ф.с.} = \text{Власний капітал} / \text{Позиковий капітал}$

$$K_{ф.с.} = 450 : (362 + 200) = 0,80$$

Нормативне значення показника фінансової стійкості > 1 . У нашому випадку показник є меншим нормативного, що є негативним та спричинено високою часткою позикового капіталу підприємства. Підприємство залежне від зовнішніх джерел.

3. Коефіцієнт маневреності власного капіталу:

$K_{м.вл.к.} = \text{Власний оборотний капітал} / \text{Власний капітал}$

$$K_{м.вл.к.} = (369 - 200) : 450 = 0,38$$

Для фінансування поточної діяльності використовується 38 % власного капіталу, тобто в оборотні кошти вкладено 38 % власного капіталу.

Задача 5

На основі даних про діяльність підприємства розрахувати такі показники аудиту власного капіталу:

- дивіденди на одну просту акцію;
- рентабельність акції;
- чистий прибуток на одну просту акцію;
- коефіцієнт цінності акцій.

Відомо, що виручка від реалізації 300 000 грн, собівартість реалізованої продукції 170 000 грн, інші операційні доходи 520 грн, адміністративні витрати 12 260 грн, витрати на збут 4 800 грн, інші операційні витрати 9 550 грн, дивіденди 6000 грн, кількість простих акцій – 200 000 шт., ринкова вартість акції 0,01 грн.

Розв'язання:

1. Дивіденди на одну просту акцію:

$D_a = \text{Сума оголошених дивідендів} / \text{кількість простих акцій}$

$$D_a = 6\,000 : 200\,000 = 0,03$$

На одну просту акцію припадає 0,03 грн дивідендів.

2. Рентабельність акції:

$R_a = \text{дивіденд на акцію} / \text{ринкова ціна акції}$

$$R_a = 0,03 : 0,01 = 3$$

Показник свідчить про те, що відсоток повернення від капіталу, вкладеного в акції підприємства, складає 300 %.

3. Чистий прибуток на одну просту акцію:

$ЧП_a = (\text{ЧП} - \text{Дивіденди за привілейованими акціями}) / \text{середньорічна кількість простих акцій}$

$$ЧП = (300\,000 - 50\,000 - 170\,000 + 520 - 12\,260 - 4\,800 - 9\,550) \times 0,75 = 40\,432,50 \text{ грн}$$

$$ЧП_a = 40\,432,50 : 200\,000 = 0,20 \text{ грн.}$$

На одну звичайну акцію припадає 0,2 грн чистого прибутку підприємства.

4. Коефіцієнт цінності акцій:

$Ц_a = \text{ринкова ціна акції} / \text{дохід на акцію}$

$$Ц_a = 0,01 : 0,2 = 0,05$$

За 1 грн прибутку на акцію інвестори згодні сплатити 0,05 грн.

Задача 6

Розрахувати показники оцінки ділової активності підприємства (продуктивність праці, оборотність власного капіталу, оборотність активів, період обороту дебіторської заборгованості, період обороту кредиторської заборгованості), якщо відомо, що середня чисельність працівників рівна 340 осіб, виручка від реалізації 300 000 грн, валюта балансу – 728 000 грн, дебіторська заборгованість 34 000 грн, кредиторська заборгованість – 12 000 грн, собівартість реалізованої продукції – 115 000 грн, власний капітал 515 000 грн.

Розв'язання:

1. Продуктивність праці:

$П_п = \text{виручка} / \text{середня чисельність працівників}$

$$П_п = 300\,000 : 340 = 882,35 \text{ грн.}$$

На одного працівника припадає 882,35 грн реалізованої продукції.

2. Оборотність власного капіталу:

$O_{вк} = \text{Чиста виручка} / \text{власний капітал}$

$$O_{вк} = 250\,000 : 515\,000 = 0,49$$

На 1 грн власного капіталу, авансованого у виробництво, припадає 0,49 грн реалізованої продукції.

3. Оборотність активів:

$O_a = \text{Виручка} / \text{середньорічну вартість активів}$

$$O_a = 300\,000 : 728\,000 = 0,41$$

Повний цикл виробництва та обігу за рік здійснюється 0,41 раза. Або кожна

гривня активів принесла в середньому 0,41 грн виручки від реалізації продукції.

4. Період обороту дебіторської заборгованості:

$P_o = \text{середньорічна вартість дебітор. заборг.} \times 360 / \text{виручка}$

$P_o = 34\,000 \times 360 / 300\,000 = 40,8$ днів.

Термін, протягом якого дебіторська заборгованість перетворюється у грошові кошти складає 40,8 днів.

5. Період обороту кредиторської заборгованості:

$P_o = \text{середньорічна вартість кредитор. заборг.} \times 360 / \text{собівартість}$

$P_o = 12\,000 \times 360 / 300\,000 = 14,4$ днів.

Термін, протягом якого кредиторська заборгованість погашається підприємством складає 40,8 днів.

Задача 7

Оцінити прибутковість підприємства, розрахувавши коефіцієнт рентабельності власного капіталу, операційну рентабельність продажу, рентабельність основної діяльності, коефіцієнт прибутковості активів, виходячи з таких даних: прибуток після оподаткування 3 885,83 грн, власний капітал 410 650 грн, виручка від реалізації (з ПДВ) – 301 150 грн, валовий прибуток від реалізації – 16 908,33 грн, собівартість продукції 201 150 грн, прибуток до оподаткування 7 908,33 грн, активи 1 032 050 грн, нематеріальні активи 51 175 грн.

Розв'язання:

1. Коефіцієнт рентабельності власного капіталу:

$P_{вк} = \text{Чистий прибуток} / \text{середньорічна вартість власного капіталу}$

$P_{вк} = 3\,885,83 : 410\,650 = 0,0095$ або 0,95 %

Кожна грошова одиниця, інвестована власниками підприємства "заробила" 0,0095 грн чистого прибутку.

2. Операційна рентабельність продажу:

$P_{оп} = \text{чистий прибуток} / \text{чиста виручка (дохід) від реалізації}$

$P_{оп} = 3\,885,83 : (301\,150 - 301\,150 : 6) = 0,0155$ або 1,55%

ПДВ = 50 192 грн.

В кожній грошовій одиниці реалізованої продукції міститься 0,0155 грн чистого прибутку.

3. Рентабельність основної діяльності:

$P_{од} = \text{валовий прибуток від реалізації} / \text{собівартість}$

Валовий прибуток = ЧП – ПДВ – собівартість = 301 150 – 50 192 – 201 150 = 49 808 грн

$P_{од} = 49\,808 : 201\,150 = 0,2476$ або 24,76 %

Показує, що на 1 грн собівартості продукції припадає 0,2476 грн прибутку підприємства.

4. Коефіцієнт прибутковості активів:

$P_a = \text{чистий прибуток} / \text{середньорічна валюта балансу}$

$P_a = 3\,885,83 : 1\,032\,050 = 0,0038$ або 0,38%

Підприємством за рік отримано 0,0038 грн прибутку на кожну одиницю коштів,

вкладених у підприємство.

Задача 8

Перевірити дотримання підприємством умов золотого правила фінансування, якщо відомо, що баланс підприємства характеризується наступними показниками, тис. грн.:

Актив		Пасив	
1. Основні засоби	1 833,6	1. Статутний капітал	32,1
2. Нематеріальні активи	2,0	2. Інший додатковий капітал	2 215,4
3. Незавершене будівництво	55,7	3. Нерозподілений прибуток	(579,1)
4. Запаси	135,2	4. Довгострокові зобов'язання	88,1
5. Дебіторська заборгованість	77,5	5. Короткострокові кредити банків	150,0
6. Грошові кошти	9,3	6. Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	206,8
Баланс	2 113,3	Баланс	2 113,3

Розв'язання:

Перевірити дотримання золотого правила фінансування можна на основі розрахунку двох коефіцієнтів:

$$1) \text{ Довгострокові активи / довгострокові пасиви} = 1891,3 : (32,1 + 2\,215,4 - 579,4 + 88,1) = 1\,891,3 : 1\,756,5 = 1,08$$

$$2) \text{ Короткострокові активи / короткострокові пасиви} = (135,2 + 77,5 + 9,3) : (150,0 + 206,8) = 0,62$$

На підприємстві не виконується умова золотого правила фінансування, оскільки перший коефіцієнт повинен бути $\leq$ (а $\in$ 1,08), а другий коефіцієнт повинен бути $\geq$ (а $\in$ 0,62). Це означає, що термін, на який мобілізуються фінансові ресурси не співпадають зі строками їх вкладення у оборотні чи необоротні активи.

Задача 9

Пояснити зміст золотого правила балансу. Використовуючи дані таблиці, перевірити дотримання підприємством умов цього правила.

Актив		Пасив	
1. Основні засоби	2 162	1. Статутний капітал	2 110
2. Виробничі запаси	845	2. Інший додатковий капітал	900
3. Незавершене виробництво	11	3. Нерозподілений прибуток	(838)
4. Готова продукція	681	4. Довгострокові зобов'язання	103
5. Товари	137	5. Короткострокові кредити банків	163
6. Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1 693	6. Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	2 776
7. Інша дебіторська заборгованість	207	7. Поточні зобов'язання за розрахунками	608
8. Грошові кошти та їх еквіваленти	94	8. Інші поточні зобов'язання	8
Баланс	5 830	Баланс	5 830

За даними бухгалтерії відомо, що в стратегічні запаси сировини авансовано 55 тис грн., а у неліквідних товарах знаходиться 37 тис грн.

Розв'язання:

Для перевірки виконання підприємством золотого правила балансу необхідним є дотримання двох умов:

1) потреба в капіталі для фінансування необоротних активів покривається за рахунок власного капіталу і довгострокових позичок

$$П = (\text{власний капітал} + \text{довгострокові позички}) / \text{необоротні активи} = ((2\,110 + 900 - 838) + 103) : 2\,162 = 2\,275 : 2\,162 = 1,05$$

Такий показник повинен бути ≥ 1 . Тому можна стверджувати, що за даним коефіцієнтом підприємство дотримується умов фінансування.

2) довгострокові капіталовкладення повинні фінансуватися за рахунок коштів, мобілізованих на довгостроковий період:

$$П = (\text{власний капітал} + \text{довгострокові позички}) / (\text{необоротні активи} + \text{довгострокові оборотні активи}) = ((2\,110 + 900 - 838) + 103) : (2\,162 + 55 + 37) = 2\,275 : 2\,254 = 1,01$$

Такий показник повинен бути ≥ 1 . Тому можна стверджувати, що за даним коефіцієнтом підприємство теж дотримується умов фінансування.

Відповідь: підприємство дотримується золотого правила балансу, яке передбачає дотримання певних співвідношень між статтями пасивів та активів балансу.

Задача 10

Використовуючи дані, наведені в балансі, розрахувати балансовий і капіталізований курси акцій підприємства, якщо середньорічна сума прибутку становить 50 тис грн., а ставка капіталізації – 10 %. Зробити висновки.

тис грн.

Актив		Пасив	
Необоротні активи	1230	Статутний капітал	750
Оборотні активи	615	Додатковий вкладений капітал	430
		Інший додатковий капітал	90
		Нерозподілений прибуток	116
		Вилучений капітал	(30)
		Зобов'язання	489
Баланс	1845	Баланс	1845

Розв'язання:

1) Балансовий курс акцій:

$$БК = ВК / СК,$$

Де БК – балансовий курс акцій;

ВК – власний капітал підприємства;

СК – статутний капітал підприємства.

Власний капітал підприємства становить: $750 + 430 + 90 + 116 - 30 = 1356$ грн.

Балансовий курс акцій дорівнює: $1356 : 750 = 1,808$ або 180,8 %.

Отже, власний капітал перевищує статутний капітал, тобто у підприємства сформований додатковий капітал, резерви та є нерозподілені прибутки. Якби було навпаки, то слід було б вжити заходів щодо санації підприємства, в т.ч. на основі зменшення статутного капіталу, залучення додаткових коштів, реорганізації.

2) Курс акцій за капіталізованою вартістю:

Курс за капіталізованою вартістю: КВ підприємства / СК.

Капіталізована вартість підприємства = ЧП / r,

Де ЧП – чистий прибуток, r – ставка капіталізації.

КВ підприємства = 50 000 : 0,1 = 500 000 грн.

Курс за капіталізованою вартістю:

500 000 : 750 000 = 0,67 або 67 %

Капіталізований курс акцій є нижчим, ніж балансовий курс. Це означає, що підприємство не отримує порівняно стабільних доходів, а статутний капітал використовується неефективно та приносить низький рівень віддачі. Відповідь: балансовий курс акцій – 180,8 %, курс акцій за капіталізованою вартістю – 67 %.

Задача 11

Фінансову діяльність підприємства протягом звітного року характеризують такі дані:

- розміщено корпоративні права за курсом 120 %;
- номінальна вартість емісії – 100 тис грн.;
- чистий прибуток підприємства - 50 тис грн.;
- 60 % чистого прибутку спрямовано на виплату дивідендів;
- 20 % чистого прибутку використано на поповнення резервного капіталу;
- підприємство отримало на безоплатній основі необоротні активи первісною вартістю 30 тис грн.

Розрахувати приріст власного капіталу підприємства за звітний період у розрізі окремих статей.

Розв'язання:

Вартість розміщення корпоративних прав становить: 100 тис грн. × 1,2 (120 %) = 120 тис грн. На виплату дивідендів спрямовується: 50 тис грн. × 0,6 (60 %) = 30 тис грн. На поповнення резервного капіталу спрямовується: 50 тис грн. × 0,2 (20 %) = 10 тис грн. Величина додаткового капіталу підприємства буде становити різниці між вартістю реалізації акцій та їх номіналом: 120 – 100 = 20 тис грн. Інший капітал підприємства буде становити 30 тис грн (вартість безоплатно отриманих необоротних активів)

Чистий прибуток лишисться: 50 – 30 – 10 = 10 тис грн.

Усі зміни у власному капіталі в розрізі статей відобразимо у таблиці:

Власний капітал, тис грн. (на початок періоду)		Власний капітал, тис грн. (на кінець періоду)	
Статутний капітал	100	Статутний капітал	100
Пайовий капітал	-	Пайовий капітал	-
Додатковий вкладений капітал	-	Додатковий вкладений капітал	20
Інший додатковий капітал	-	Інший додатковий капітал	30
Резервний капітал	-	Резервний капітал	10
Нерозподілений прибуток	50	Нерозподілений прибуток	10
Неоплачений капітал	-	Неоплачений капітал	-
Вилучений капітал	-	Вилучений капітал	-
Усього власного капіталу	150	Усього власного капіталу	170

Відповідь: Приріст власного капіталу підприємства за звітний період становить 20 тис грн.

Задача 12

Статутний капітал підприємства становить 95 тис грн., непокриті збитки – 11 тис грн.. Загальними зборами акціонерів прийнято рішення про зменшення статутного капіталу шляхом анулювання корпоративних прав номінальною вартістю 10 тис грн. Крім того, один з кредиторів частково списав короткострокову заборгованість підприємства з оплати відсотків за користування кредитом на суму 2 тис грн..

Як зміниться баланс підприємства після проведених санаційних заходів? Основні статті активу та пасиву балансу до зменшення статутного капіталу зазначено у таблиці.

Актив, тис грн.		Пасив, тис грн	
Основні засоби	57	Статутний капітал	95
Запаси та витрати	28,5	Непокриті збитки	- 11
Дебіторська заборгованість	14,5	Довгострокові зобов'язання	10
Грошові кошти	3	Короткострокові зобов'язання	9
Баланс	103	Баланс	103

Розв'язання:

Санаційний прибуток становитиме = сума списання кредиторської заборгованості + викуп корпоративних прав

Санаційний прибуток = 11 + 2 = 13 тис грн..

Такий прибуток спрямовується на покриття балансових збитків та формування резервів.

Після санації баланс підприємства матиме вигляд:

Актив, тис грн.		Пасив, тис грн	
Основні засоби	57	Статутний капітал	85
Запаси та витрати	28,5	Непокриті збитки	-
Дебіторська заборгованість	14,5	Довгострокові зобов'язання	10
Грошові кошти	3	Короткострокові зобов'язання	7
		Резервний капітал	1
Баланс	103	Баланс	103

Задача 13

Оцінити вартість підприємства як цілісного майнового комплексу методом балансової вартості (по відновній вартості активів та по вартості виробничих активів), виходячи з таких даних: фактична вартість майна підприємства 280 875 грн, індекс інфляції 120 %, залишкова вартість основних засобів 276 175 грн, 25% основних засобів не беруть безпосередньої участі у виробничому процесі, в балансі не відображено 15 % основних засобів, що орендуються підприємством.

Розв'язання:

Оцінка вартості підприємства за відновною вартістю активів:

$V = \text{Фактична вартість майна} + (-) \text{Переоцінка активів}$

Обсяг переоцінки становить = Залишк. Вартість з інфляцією – залишк. Вартість без інфляції

Сума переоцінки ОЗ = $276\,175 \times 1,2 - 276\,175 = 331\,410 - 276\,175 = 55\,235$ грн.

$V_v = 280\,875 + 55\,235 = 336\,110$ грн.

Оцінка вартості підприємства по вартості виробничих активів:

$V_{ва} = V_{\phi} + (-) \Pi - A_{на} + A_{зр}$

Вва – вартість підприємства за вартістю виробничих активів;

П – результати переоцінки активів підприємства з врахуванням інфляції;

Ана – вартість невикористаних активів;

Азр – вартість активів, що орендуються підприємством і відображаються на за балансових рахунках.

$$\mathbf{Вва = 280\ 875 + 55\ 235 - 69\ 043,75 + 41\ 426,25 = 308\ 492,5}$$

$$\text{Ана} = 276\ 175 \times 0,25 = 69\ 043,75 \text{ грн.}$$

$$\text{Азр} = 276\ 175 \times 0,15 = 41\ 426,25 \text{ грн.}$$

Відповідь: вартість майна за відновною вартістю становить 336 110 грн, за вартістю виробничих активів – 308 492,5 грн.

Задача 14

Оцінити вартість підприємства методом ринкового порівняння, якщо ринкова вартість акцій рівна 1,5 грн, балансова вартість акції 1,8 грн, дивіденди на одну просту акцію 0,04 грн, чистий прибуток 8 905,83 грн., чисті активи підприємства 280 875 грн.

Розв'язання:

Визначаємо коефіцієнт співвідношення ринкової вартості акції та балансової вартості акції:

$$\text{КРБ} = 1,5 : 1,8 = 0,83$$

Визначаємо коефіцієнт співвідношення ринкової вартості акції та дивідендів на просту акцію (цінність акції):

$$\text{КРД} = 1,5 : 0,04 = 37,5$$

Визначаємо ринкову вартість акціонерного капіталу ВКпр^1 (враховуючи прибутковість компанії):

$$\text{ВКпр}^1 = \text{КРД} \times \text{Пр.}$$

Пр – чистий прибуток.

$$\text{ВКпр}^1 = 37,5 \times 8\ 905,3 = 333\ 968,63 \text{ грн.}$$

Визначаємо ринкову вартість акціонерного капіталу ВКпр^2 (враховуючи вартість чистих активів компанії):

$$\text{ВКпр}^2 = \text{КРБ} \times \text{ЧА,}$$

ЧА – чисті активи підприємства.

$$\text{ВКпр}^2 = 0,83 \times 280\ 875 = 233\ 126,25 \text{ грн.}$$

Оцінка вартості компанії (ВК) визначається як середньозважена величина з ВКпр^1 та ВКпр^2 .

$$\text{ВП} = (2 \times \text{ВКпр}^1 + \text{ВКпр}^2) : 3.$$

$$\mathbf{\text{ВК} = (233\ 126,25 + 333\ 968,63 \times 2) : 3 = 300\ 354,5 \text{ грн.}}$$

Відповідь: вартість підприємства становить 300 354,5 грн.

Задача 15

Ліквідаційна вартість підприємства, справа про банкрутство якого буде розглядатися в суді, оцінена в 2 000 тис грн. У випадку реорганізації прогнозується чистий грошовий потік у розмірі 200 тис грн. щорічно. Середньозважена вартість капіталу складає 12 %. Суд збирається прийняти рішення про ліквідацію підприємства. Чи буде таке рішення фінансово зваженим?

Розв'язання:

Для прийняття рішення про ліквідацію чи реорганізацію підприємства потрібно визначити його економічну вартість виходячи з середньозваженої вартості капіталу.

СВК = Чистий грошовий потік / Економічна вартість підприємства

СВК – середньозважена вартість капіталу.

$0,12 = 200 : \text{ЕВК}$

$\text{ЕВК} = 200 : 0,12 = 1\,667$ тис грн..

Оскільки ліквідаційна вартість підприємства є вищою, ніж розрахована економічна вартість, то суд прийме вірне рішення про його ліквідацію.

Задача 16

Оцінити доцільність вкладення коштів в окремі акції, використовуючи правило прийняття рішень за САРМ, за наявності таких даних:

Показник	Акції А	Акції Б	Акції В
Очікувана рентабельність, %	11	12	14
β -коефіцієнт	0,9	1,5	1,3
Середня дохідність ринкового портфеля інвестицій, %	10	10	10
Безризикова процентна ставка на ринку капіталів, %	6	6	6

Розв'язання:

$$\text{САРМ}(R_a) = i + (R_m - i) \times \beta_a$$

САРМ (R_a) – очікувана інвестором рентабельність капітальних активів за умови ринкової рівноваги;

i – безризикова процентна ставка на ринку капіталів;

R_m – середня дохідність диверсифікованого портфеля інвестицій, %.

$$\text{САРМ}(R_a) = 6 + (10 - 6) \times 0,9 = 9,6 \quad 11 - 9,6 = 1,4$$

$$\text{САРМ}(R_b) = 6 + (10 - 6) \times 1,5 = 12 \quad 12 - 12 = 0$$

$$\text{САРМ}(R_b) = 6 + (10 - 6) \times 1,3 = 11,2 \quad 14 - 11,2 = 2,8$$

У разі наявності багатьох альтернативних варіантів слід віддати перевагу тим, рентабельність яких найбільш відрізняється від рівноважної у бік збільшення. У нашому випадку найбільш відрізняється у бік збільшення рентабельність акцій В (на 2,8 %), тому найвигіднішим буде вкладення коштів у варіант В.

Відповідь: варіант В.

Задача 17

Підприємство станом на 10.04 на поточному рахунку мало кошти в сумі 4350 грн.

Протягом дня на поточний рахунок було ще зараховано платежів на загальну суму 20 700 грн.

Крім того, до банку надійшло ряд платіжних доручень щодо списання з рахунка підприємства сум податку на прибуток у розмірі 2750 грн, оплати рахунка-фактури за поставку комплектуючих у сумі 9500 грн.

Також банк отримав вимоги-доручення від енергопостачальної організації державного комунального господарства в сумі 3730 грн, підприємства-

постачальника на підставі рішення господарського суду — у сумі 10 000 грн.

В якому порядку візьме до сплати ці розрахункові документи операціоніст банку? Чи вистачить коштів на поточному рахунку? Якщо ні, то які можливі дії підприємства?

Розв'язання:

Банк списує кошти з рахунку клієнта у такій черговості:

1) у першу чергу списуються грошові кошти на підставі рішення суду для задоволення вимог про відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю, а також вимог про стягнення аліментів;

2) у другу чергу списуються грошові кошти на підставі рішення суду для розрахунків щодо виплати вихідної допомоги та оплати праці особам, які працюють за трудовим договором (контрактом), а також виплати за авторським договором;

3) у третю чергу списуються грошові кошти на підставі інших рішень суду;

4) у четверту чергу списуються грошові кошти за розрахунковими документами, що передбачають платежі до бюджету;

5) у п'яту чергу списуються грошові кошти за іншими розрахунковими документами в порядку їх послідовного надходження.

1) Операціоніст банку візьме до сплати документи в такому порядку:

1. Підприємства-постачальника на підставі рішення господарського суду (10 000 грн);

2. сплата податку на прибуток (2 750 грн);

3. оплата вимоги-доручення (3 730 грн).

4. поставка комплектуючих (9 500 грн);

2) Чи вистачить коштів на поточному рахунку?

Коштів на рахунку не вистачить, оскільки:

$$4\ 350 + 20\ 700 - 10\ 000 - 2\ 750 - 9\ 500 - 3\ 730 = -\ 930 \text{ грн.}$$

В такому випадку підприємство може залишити відповідне платіжне доручення у банку термін дії платіжного доручення становить 10 днів), а банк здійснить оплату за таким дорученням після надходження грошових коштів на рахунок.

Задача 18

1.12.2008 року підприємство виписало чек на загальну суму 1 000 дол. Чек проходить кліринг у середньому за 10 днів. Одночасно підприємство отримує 1300 дол. Гроші стають доступними через 5 днів. Підрахуйте оборот виплат, оборот надходжень і чистий оборот.

Розв'язання:

Оборот виплат складе $10 \times 1000 = 10000$ дол. Оборот надходжень буде рівний $5 \times (-1300) = -6500$ дол. Чистий оборот складе $10000 + (-6500) = 3500$ дол. Тобто підприємство має неоплачені чеки на суму 10000 дол. У той же час неотримані кошти складають 6500 дол. Таким чином, балансове сальдо підприємства буде на 3500 менше сальда доступних грошових коштів, тобто позитивний чистий оборот складе 3500 дол.

Задача 19

АТ має 100 дол. Відтоку готівки у день протягом семи днів у тиждень. Процентна ставка складає 5 % річних, а фіксовані витрати поповнення грошового сальдо рівні 10 дол. За угоду. Яким повинен бути оптимальний початковий баланс? Які є загальні витрати?

Розв'язання:

Загальна кількість готівки, яка необхідна в рік складе $365 \times 100 = 36\,500$ дол. За моделлю Баумоля визначимо оптимальне сальдо:

$$C = \sqrt{\frac{(2T \times F)}{R}} = \sqrt{\frac{2 \times 36\,500 \times 10}{0,05}} = \sqrt{14\,600\,000} = 3821 \text{ дол,}$$

Де F – фіксовані витрати поповнення грошового сальдо; T- загальна кількість готівки, яка необхідна в рік; R – процентна ставка. Середнє грошове сальдо складає $3821 / 2 = 1911$ дол, відповідно, витрати невикористаних можливостей будуть рівні $1911 \times 0,05 = 96$ дол. Оскільки нам необхідно мати 100 дол у день, сальдо в розмірі 3821 дол вистачить на $3821 / 100 = 38,21$ дні. Тобто ми повинні поповнювати рахунок $365 / 38,21 = 9,6$ раз у рік. Отже, комерційні витрати будуть рівні 96 дол. Загальні витрати складають $96 + 96 = 192$ дол.

Задача 20

Номінал векселя 100 гр од, банк урахував вексель за 95 гр од. До терміну погашення залишається шість місяців (або 180 днів). Визначити обліковий процент.

Розв'язання:

Обліковий процент знайдемо за формулою:

$$OP = \frac{N - P}{N \times t} \times 12 \times 100,$$

де OP – обліковий процент; N – номінал векселя; P – ціна купівлі векселя банком; t – термін, що залишився до настання платежу за векселем.

Підставивши дані, отримаємо:

$$(100 - 95) / (100 \times 6) \times 12 \times 100 \% = 10 \% \text{ річних}$$

або

$$(100 - 95) / (100 \times 180) \times 360 \times 100 \% = 10 \% \text{ річних.}$$

6. Рекомендована література для підготовки до державного екзамену з фінансів для студентів спеціальності “Фінанси і кредит” (освітньо-кваліфікаційний рівень “спеціаліст”, “магістр”)

Основна література:

1. Азаренкова Г. М., Борисенко І. І. Фінанси : Практикум: навч. посіб. – К. : Знання, 2008. – 279 с.
2. Александрова М.М., Маслова С.О. Гроші. Фінанси. Кредит. : навч.-метод. посіб.- 2-е видання, перероблене і доповнене. – К. : ЦУЛ, 2002. –336 с.
3. Базилевич В. Д. Макроекономіка : навч. посіб. / Базилевич В. Д. – К. : Вид-во Держ. торг. екон. ун-ту, 1995. – 240 с.
4. Базилінська О. Я. Мікроекономіка : навч. посіб. / О. Я. Базилінська, О. В. Мініна. [3-тє вид., випр.]. – К. : Центр учб. л-ри, 2009. – 352 с.
5. Батура О. В. Макроекономіка : навч. посіб. / О. В. Батура, О. Ф. Івашина, Л. Ф. Новікова. – К. : Центр учб. л-ри, 2007. – 236 с.
6. Бюджетний менеджмент : підручник / В. Федоров, В. Опарін, Л. Сафонова та ін.; за заг. ред. В. Федосова, – К: КНЕУ, 2004. – 864 с.
7. Василик О.Д. Теорія фінансів : підручник. – 4-те вид., доп. – К. : НІОС, 2003. – 416 с.
8. Венгер В. В. Фінанси: навч посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. В. Венгер. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 432с.
9. Гетьман О. О. Економіка підприємства : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. О. Гетьман, В. М. Шаповал. – К. : Центр навч. л-ри, 2006. – 488 с.
10. Голуб А. Г., Семенюк А. П., Смовженко Т. С. Гроші. Кредит. Банки. – Львів : Центр Європи, 1997. – 206 с.
11. Гриценко О. Гроші та грошово-кредитна політика : навч. посіб. – К. : Основи, 1996. – 180 с.
12. Долан Э.Дж. и др. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика / пер. с англ. Лукашевича В. и др. – СПб. : Санкт-Оркестр, 1994. – 496 с.
13. Економіка підприємства : навч. посіб. / Крайник О. П. ; [за ред. О. П. Крайник]. – Л. : Інтеллект-Захід, 2005. – 296 с.
14. Економіка підприємства : підручник / [Петрович Й. М., Кіт А. Ф., Семенів О. М. та ін.] ; за заг. ред. Й. М. Петровича. – Л. : Новий світ-2000, 2004. – 680 с.
15. Економіка підприємства : підручник / [за заг. ред. С. Ф. Покропівного]. – Вид. 2-е, переробл. та доповн. – К. : КНЕУ, 2000. – 528 с.
16. Економіка підприємства : навч. посіб. / [за заг. ред. А. В. Шегди]. – К. : Знання-Прес, 2002. – 336 с.
17. Іванілов О. С. Економіка підприємства : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Іванілов О. С. – К. : Центр учб. л-ри, 2009. – 728 с.
18. Колот А. Мотивація персоналу : [підручник] / Анатолій Колот. – К. :

КНЕУ, 2002. – 337 с.

19. Круглов В. В. Основы международных валютно-кредитных и финансовых отношений : учеб. для вузов. – М. : Инфра-М, 1998. – 432 с.

20. Кравченко В. Місцеві фінанси України : навч. посіб. – К. : Знання, 1999. – 487 с.

21. Крисоватий А. І., Кізима А. Я. Податковий менеджмент : навчальний посібник. – Тернопіль : Карт-бланш, 2004. – 304с.

22. Кудряшов В.П. «Курс фінансів : навч. посіб. – К. : Знання, 2008. – 431с.

23. Лагутін В. Д. Кредитування : теорія і практика : навч. посіб. – К: Знання, 2000. –215 с.

24. Ліпич Л. Г. Організація виробництва : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Л. Г. Ліпич, В. О. Морохова, А. Т. Московчук. – Луцьк : РВВ ЛДТУ, 2002. – 256 с.

25. Опарін В. М. Фінанси : навч. посібник. - 2-е вид., доп. і перероб. – К. : КНЕУ, 2002. – 164 с.

26. Опарін В. М. Фінансова система України (теоретико-методологічні аспекти). – К. : КНЕУ, 2005. – 240 с.

27. Пасічник Ю. В. Бюджетна система : навчальний посібник, – Черкаси : Відлуння, 1999. – 376 с.

28. Фінанси : навч. посіб. / В. І. Оспіщев, Л. І. Лачкова, О. П. Близнюк та ін., за ред. В. І. Оспіщева, - 2-ге вид., перероб.і доп. – К. : Знання, 2008. – 366 с.

Додаткова література: наукові публікації, підручники та посібники:

1. Бондарчук Т. Г. Механізм управління та обслуговування державного боргу // Фінанси України. – 2003. – №4. – С. 14-18.

2. Боринець С. Міжнародні валютно-фінансові відносини : підручник. – К. : Знання, 2000. – 305 с.

3. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративних финансов. – М. : Олимп-бизнес. – 1997. С. 1087.

4. Булгакова С. О., Колодій О. Т. Історія казначейства : навч. посіб. – К. : КНТЕУ, 2002. – С. 138.

5. Бюджетний менеджмент : підручник / В. Федосов, В. Опарін, Л. Сафонова та ін., за заг. ред. В.Федосова. – К. : КНЕУ, 2004. – 864с.

6. Василенко Л. І., Масленникова Т. О. Державні цільові фонди : навч. посіб. – К. : КНТЕУ, 2002. – 170 с.

7. Вірван Л. Міжнародний валютний фонд та Україна: перспективи розвитку // Банківська справа. – 1999. – №6.

8. Волощук Г. О., Пасічник Ю. В., Прямухіна Н. В. Фінансові фонди соціального спрямування в Україні: бюджетні, страхові, пенсійні : навчальний посібник. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 184 с.

9. Гроші та кредит : підручник. – 3-тє вид., перероб. і доп. / М. І.

Савлук, А. М. Мороз, М. Ф. Пудовкіна та ін. ; за заг. ред.. М. І. Савлука. – К. : КНЕУ, 2002. – 598 с.

10. Єпіфанов А. О, Сало І. В. та ін. Бюджет і фінансова політика України : навч. посіб. – 2-ге вид. – К. : Наукова думка, 1999. – 301с.

11. Єрмошенко М. М. Фінансова безпека держави. – К. : 2001. – 309 с.

12. Загородній А. Г., Вознюк Г.Л., Смовженко Т. С. Фінансовий словник. – К. : КОО, 2000. – 587 с.

13. Казначейська система виконання бюджету : підручник / за ред. С. О. Булгакової. – К. : 2000. – 336 с.

14. Ковальчук С. В., Форкун І. В. Фінанси : навч. посіб. Л.: Новий світ. – 2000, 2006. – 568 с.

15. Колбун В. Характеристика законопроекту “Про недержавне пенсійне забезпечення” // Вісник Пенсійного фонду України. – 2003. – № 3. – С. 20-24.

16. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства. – К. : Знання, 2000. – 378 с.

17. Крупка М. І. Фінансово-кредитний механізм інноваційного розвитку економіки України. – Л. : ЛНУ ім. І. Франка, 2001. – с. 608.

18. Кучер Г. В. Управління державним боргом : підручник. – К. : КНТЕУ, 2002. – с. 342.

19. Лисюк В. С. Особливості методики розрахунку податкового тягара // Фінанси України. – 2000. – № 11. – С. 79-85.

20. Лирик О. Я. Міжбюджетні відносини в економічній системі держави // Фінанси України. – 2002. – № 6. – С. 30-35.

21. Міжнародні фінанси : підручник / О. І. Рогач, А. С. Філіпенко, Т. С. Шемет та ін.: за ред. О. І. Рогача. – К. : Либідь, 2003. – 784 с.

22. Опарін В. М., Малько В. І. Бюджетна система : навч.-метод, посіб. – К. : КНЕУ, 2000. – 204 с.

23. Осадець С. Страхування : підручник. – К. : КНЕУ, 1998. – 528 с.

24. Панчишин С. М. Макроекономіка. – К. : Либідь, 2001. – 616 с.

Законодавчо-нормативні документи:

1. Бюджетний кодекс України від 21.06.2001р.
2. Декрет КМУ “Про довірчі товариства” від 17.03.1993р.
3. Декрет КМУ “Про місцеві податки і збори” від 20.05.1993 р.
4. Декрет КМУ “Про систему валютного регулювання і валютного контролю” від 19.02.1993 р.
5. Закон України “Про банки і банківську діяльність” від 07.12.2000 р.
6. Закон України “Про благодійництво та благодійні організації” від 16.09.1997 р.
7. Закон України “Про господарські товариства” від 19.09.1991р.
8. Закон України “Про заставу” від 02.10.1992 р.

9. Закон України “Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування” від 26.06.1997р.
10. Закон України “Про зовнішньоекономічну діяльність” від 16.04.1991р.
11. Закон України “Про інвестиційну діяльність” від 18.09.1991р.
12. Закон України “Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)” від 15.03.2001р.
13. Закон України “Про концесії” від 16.07.1999 р.
14. Закон України “Про національний банк України” від 20.05.1999 р.
15. Закон України “Про національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні” від 10.12.1997р.
16. Закон України “Про національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні” від 21.12.2000 р.
17. Закон України “Про недержавне пенсійне забезпечення” від 09.07.2003 р.
18. Закон України “Про обіг векселів в Україні” від 05.04.2001р.
19. Закон України “Про охорону праці” від 14.10.1992 р.
20. Закон України “Про пенсійне забезпечення” від 05.11.1991р.
21. Закон України “Про підприємництво” від 07.02.1991 р
22. Закон України “Про платіжні системи та переказ грошей в Україні” від 05.04.2001 р.
23. Закон України “Про податок на додану вартість” від 03.04.1997 р.
24. Закон України “Про порядок погашення зобов'язань платників перед бюджетами та державними цільовими фондами” від 21.12.2000 р.
25. Закон України “Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності” від 23.12.1998 р.
26. Закон України “Про розмір внесків на деякі види загальнообов'язкового державного соціального страхування” від 11.01.2001р.
27. Закон України “Про систему оподаткування” від 18.02.1997р.
28. Закон України “Про страхові тарифи на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності” від 22.02.2001р.
29. Закон України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” від 12.07.2001 р.
30. Закон України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” від 12.07.2001 р.
31. Закон України “Про фонд гарантування вкладів фізичних осіб” від 20.09. 2001 р.
32. Закон України “Про цінні папери та фондовий ринок” від 23.02.2006р.
33. Господарський кодекс України від 16.01. 2003 р.